

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDEKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy órá ... 3 kor.

Nyilttári közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 97.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, május 19.

Az olasz pokol.

A király két kézzel üdvözölte a harcra induló katonákat, akik a küzdelem előizgalmától lázasan pirosuló orcával és oszillogó tekintettel viszonozták a legfőbb hadurnak szinte testvéri melegségtől áthatott bucsuköszöntését. A szemükből kisugárzó fény mintha a dróttalan táviró eme delejes szavait lövelte volna az uralgó felé:

— Harmadik esztendeje hadakozunk már a félvilággal ... a fagyos zord északról a perzselő déli nap heve elé dobott bennünket a szigorú hadparancs, a hitvány szerb után az alattomos álnok oláh banditával kellett leszámolnunk és most megint az olasz pokol tüzébe sodort a háborúk köszívü istene. De mi nem zúgolódnunk, bennünk nem lázadzik az elégtelenség a sors ama parancsa ellen, hogy ifjuságunk legforróbb éveit távol a feleség öfelő karjaitól, messze a gyermekünk pici eperajkától, mérhetetlen szélességben terjeszkedő ködbe tűnve a lázasan lüktető anyai szív sóvárgó vágyakozása elől és a menyasszonyunk bucsupillantásait elfeledőn, — itt álljuk az ellenség vad ostromait ... Nem panaszkodunk, hanem megyünk, bátran előre megyünk és a szívünk kopogó dobogása hangosabban veri a taktust az olasz ágyuk pergő gránátjainál ... A dühtől fuldokló szavunk és a gyűlölettől hörgőhangunk tulkiáltja a talján tisztéknek katonáikat szidalmazva bátorító ordítását és az eviva csillogó jelszavával induló, de a fokosuk sujtásától megrettenő bersaglierek keservesen nyögő halálhördülését. Megyünk, rohanunk, nem várjuk be, amíg felénk készül jönni a lármas cigányfaj, hanem kitárt karokkal futunk eléje, hogy halálosan magunkhoz öleljük őt. Tudjuk: mi a kötelességünk, tudjuk, hogy miért harcolunk; az apánk, a nagyapánk szent ujjmutatása ösztökél bennünket arra, hogy életünket, vérünket feláldozzuk a hazáért, a királyért. Elődeinknek is az volt a kegyetlen sorsa, hogy amikor legszebben fejlődhetett volna országuk, akkor rontott rájuk az irigy szomszéd hitvány alattomos-sággal és a békés munkának szánt éveket a harcok perzselő poklában kellett végigküzdeniök. Eddig ez volt a végzetünk, de a megpróbáltatások legendás korszaka most bezárja gránit kapuját, most véget ér az álnok intrika, most végzünk nemzeti létünket eltiporni akaró szomszédainkkal

és aztán hosszú, békés évszázadok következnek. Büszkék vagyunk, hogy mi küzdjük ki ezt az áldott békét és szabadságot. Nem panaszkodunk, nem zúgolódnunk, hanem hívő és bátor lélekkel dobjuk magunkat az olasz tüztenger közepébe, mert, felséges királyunk, — mi magyarok vagyunk. (=)

Laibach — az olasz offenzíva iránya.

— Feladtuk a Kuk magaslatot. — Minden támadást visszavertük —

Budapest, május 18. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti és délkeleti hadszíntér:

Nincs jelenteni való.

Olasz haretér:

Az Isonzó csata tart. Plavatól délkeletre a Kuk magaslatot tegnap reggel, két napig váltakozó és a legnagyobb elkeseredéssel vívott harcok után, feladtuk. Csapataink néhány száz méternyire a hegytől keletre szilárdan elhelyezkedtek. Görz vidékén egész napon át feltűnő nyugalom uralkodott. A sötétség beállta után az ellenség minden tüzérségi előkészítés mellőzésével árkaiból hirtelen sűrű tömegekben előrerontott. Minden arra irányuló fáradozása, hogy vonalainkban megvesse lábát, megghiusult derék csapataink hidegvérű védekezésén. Ma reggel az ellenség a Monte Santo ellen erős előretörést vitt véghez, de a védők közelharcban visszavetették, a gyalogsági csata kezdete óta több mint háromezer foglyot szállítottunk be. Flicht és Plöcken vidéken, valamint déltiroiban fokozódott az olaszok ágyutüze. Hófer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Laibachból jelentik: Déltiroiból visszatérve, őfelsége még az nap este elhatározta, hogy Laibachba utazik, hogy a tizedik Isonzói csatában hősiességgel ellenálló csapatainál legyen. A király 17-én este érkezett me Laibachba kíséretével és először Boroevics vezérezredes parancsnokságának székhelyére ment, meghallgatta a hadseregparancsnok előterjesztéseit, mely után a Wippach völgyön át a ternovai erdő egyik pontjára ment, ahonnan jól lehet látni Wippachtól délre elterülő hegysíkot és azokat a pontokat, amelyekért az olaszok elkeseredett harcot vívtak. Innen a Comeni fensikra ment és utközben találkozott az éppen harcra induló csapatokkal, amelyek a felséget határtalan lelkesedéssel üd-

vözölték. Két kézzel üdvözölte a király is a marsoló katonákat és jó szerencsét kívánt nekik. A front mögötti lakosság szintén melegen üdvözölte az uralkodót. A király itt egy kijelölt megfigyelő helyre ment, ahonnan jól lehetett látni a Monte Santót, San Gabriellét, Podgorát, Kuk hegyeket és a Plavát az olasz tüzérség célpontjait. A király meghallgatta a jelentéseket, azután visszatért a főparancsnokság székhelyére, ahol még este bevárta az utolsó jelentéseket és kilenc órakor visszautazott Badenbe.

Berlin. Az olasz fronton folyó küzdelmeket itt feszült érdeklődéssel kísérik, miközben feltétlen csodalattal adóznak az osztrák-magyar csapatok hősiességén.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Vészi József, a Pester Lloyd főszerkesztője a hadvezetőség megbízásából az Isonzo-frontra utazott, ahol ma fogadta Boroevics vezérezredes, az isonzói csapatok főparancsnoka és a következőket mondotta neki: A csata teljesen folyamatban van. Ma volt a hetedik csatanap. Az eddigi eredményekkel meg vagyok elégedve, a mit a jövő hoz, azt senkisé tudhatja, de remélem, hogy most is sikerülni fog az olaszok terveit megghiusítani.

Visszavert angol támadások.

Berlin, május 18. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati haretér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Az Arras arcvonalon, a Scarpe két oldalán ismét fokozódott a tüzérségi tűz. A Gavrelle—Fresnes ut mentén éjjel után előretörő angol támadást közelharcban visszavertük. Boulecuri egykori falnak romjait az ellenség behatása nélkül parancsra kiürítettük. Az ellenség csak 24 órával később helyezkedett el a faluban.

A német trónörökös hadcsoportja:

Az Aisne—champagnei arcvonalon a látási viszonyok javultával a tüzérségi tevékenység újra élénkebb volt, különösen a Chemin des Dames magaslatain és Prosnenál. Brayennél, Craonnetől északra és Craonnenál a tüzelés fokozása után következő részleges támadásokat mind visszavertük. Ugyancsak eredménytelen maradt az ellenségnek a 108-as magaslat ellen Sapigneultól északra intézett újabb előretörése. A La Royere majortól,

keletre két századunk, amely berliniekből és brandenburgiakból áll, rohammal elfoglalt egy magaslatot, a melyet a franciák május 5-iki harcokban szálltak meg és több mint egyszázötven emberből álló legénységet elfogtak.

Keleti haretér:

Néhány helyen, felélénkülő tüzelesi tevékenységtől eltekintve, nem volt jelentős esemény.

Macedóniai haretér:

A Cserna hajlásban az ellenség tegnap új kudarcot szenvedett. A hat napos tűzérési előkészítés után Makukovo két oldalán megindult erős támadásokat kivétel nélkül visszavertük. A harcban részt vett német csapatok közt különösen keletporosz és sziléziai zászlóaljok, valamint gárdalövészek tüntették ki magukat. — **Ludendorff**, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Felfüggesztett aradi járásbirósági irodatisztek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Tegnap reggel megjelent számában írta meg az Aradi Közlöny, hogy Pannián György aradi járásbirósági irodatisztet az aradi törvényszék fegyelmi bírósága állásától felfüggesztette, s ma ismét újabb két felfüggesztés hírére vesszük a törvényszéki palotából.

A törvényszék fegyelmi bírósága az eleje került bünygyi iratok alapján a mai napon állásától felfüggesztette Borlodán György és Kapitány Béla irodatisztek, kik évek óta teljesítenek a járásbiróságnál kezelői szolgálatokat.

A felfüggesztés nem hivatali mulasztás, vagy szolgálati vétség, hanem a büntető törvénykönyvbe ütköző vétségek fenntorgása miatt rendeltetett el, s mert az előzetes vizsgálat és az a vád, amely mindkettőjük ellen emeltetett, kétszeresen súlyos beszámítás alá esik a nyilvánosság szempontjából lévén a szereplő személyek mindenike az igazságügy szolgálatában évtizedek óta álló egyén, nem térhetünk ki a felfüggesztést megelőző események ismertetése elől, ahogy azt az eddigi vizsgálat során megállapították, amely ellen azonban a felfüggesztettek a királyi táblához felfolyamodással éltek.

1916. év július hó 27-én özv. Argyelán Illésné, szül. Trifunác Lenka aradi lakosné, írásbeli végrendeletet tett, mely szerint a Kapu-utca 8. szám alatti házáat és telkét unokainőnek, Borlodán Anna aradi lakosnőnek hagyta oly kikötéssel, hogy ez Amerikában élő fiának: Argyelán Illésnek 1000 koronát, leányának: Argyelán Rózának, férjzett Feiszling Antalnénak ugyancsak 1000 koronát és kiskorú unokájának Fleiszling Józsefnek pedig 800 koronát tartozik fizetni.

A hagyaték értéke meghaladta a 4000 koronát. Az örökgyógyó a végrendelet végrehajtójául unokaöccsét, Borlodán Györgyöt kérte fel. A végrendeletet, melyen tanukul szerepeltek Kapitány Béla, Decsev Miklós, Székely Sándor és Lucsu János aradi lakosok az örökgyógyó nem sajátkezüleg írta alá s mert azon nem volt rajta az ily végrendelezéseknél megkívánt záradék, alakilag érvénytelen volt s a hagyaték valójában és teljes egészében az örökgyógyó gyermekeire szállott volna át.

Özv. Argyelán Illésné pár nappal a végrendelezés után 1916. augusztus 2-án elhalt. A végrendelet bemutatott a járásbirósághoz s ott 1916. augusztus 10-én ki is hirdettetett Kálmán Ferenc dr. járásbíró által. A hagyatéki iratok ezután a hagyatéki eljárás lefolytatása céljából a végrendelet hiteles másolatával együtt kiadattak Múlek Lajos dr. közjegyzőnek 1916. augusztus 16-án.

A végrendelet végrehajtójául megjelölt Borlodán György 1916. év szeptember hó folyamán kikérte az eredeti végrendeletet annak hivatalos őrzőjétől Pannián Györgytől lemásolás céljából.

A végrendelet azonban csak hetek múlva került vissza a helyére s nem abban a formá-

ban, ahogy az onnan elvitetett, hanem annak a záradéknak kiegészítésével, amit a törvény a végrendelet alaki érvényességéhez megkívánt.

Közel két hónappal a végrendelező halála után 1916. július 26-iki kelettel a végrendeletre a következő záradék került: „Alulírott végrendeleti tanuk bizonyítjuk, miszerint az általunk személyesen ismert özv. Argyelán Illésné szül. Trifunác Lenka végrendelező aradi lakosnak ezen végrendelete a végrendelező és mi együttes jelenlétünkben Székely Sándor tanu által egész terjedelmében felolvastattott és hogy ennek megtörténte után a végrendelező kijelentette, miszerint a felolvasott okirat az ő végrendelezését tartalmazza és hogy a végrendelező az okiratot saját kézjeggyével látta el. Ezt a záradékot az örökgyógyó rendelkezésének napjával keletve tanukul aláírták Székely Sándor, Lucsu János, Kapitány Béla és Decsev Miklós.

Ugyanekkor, nehogy a közjegyzőnél elhelyezett végrendeleti másolat eltérő legyen az így meghamisított eredeti végrendelettől s ezzel a hamisítás nyilvánvalóvá váljék, valakinek gondja volt arra, hogy ez a végrendeleti másolat Múlek Lajos dr. közjegyzőnél levő iratok közül kiemeltesék s egy a hamisított végrendeletre készített hiteles másolat csempésztesék be a közjegyzői iratok közé.

Pannián György irodatiszt, amikor visszakért hozzá a végrendelet, nyomban észrevette, hogy azon meg nem engedhető változás történt. Ahelyett, hogy nyomban jelentést tett volna az esetről, hallgatott, mert nem akart vádló gyanánt fellépni a végrendeletet tőle elkért kártsára ellen. Végre is, mert a hamisítást elkövetők maguk nem jelentkeztek bűnük beismerésével három hónapi hallgatás után írásban bejelentette az egész ügyet Kovács József vezető járásbírónak, aki a feljelentés kézhez vétele után nyomban megindította a bünygyi eljárást.

A vizsgálat heteken át tartott s mert annak eredményei terhelők voltak Borlodán Györgyre, továbbá a végrendeleti záradékon szereplő négy tanura, akik közül az egyik állítólag még jelen sem volt az antidotált záradék „szerkesztésénél” s neve is úgy került a végrendeletre, hogy maga sem tudta s akik közül az egyik, Kapitány Béla járásbirósági tisztviselő volt, átkerültek az iratok az aradi törvényszék fegyelmi bíróságához, melynek elnöke Scharner Sándor dr. törvényszéki elnök és tagjai Orenstein Árpád és Székely Miklós dr. törvényszéki bírák. — A fegyelmi bíróság az ily esetekre előírt szabály rendelkezéseit követve nyomban felfüggesztette állásától úgy Borlodán György mint Kapitány Béla irodatisztet.

Borlodán György beismerte azt, hogy a végrendeleti záradékot ő vezettette rá a tanukkal. Jóllehet ez a záradékolás nem jelentett neki hasznot, a hagyatékot élvező nővérének

akarta biztosítani ezzel a végrendelet megtámadhatatlanságát. Védekezése szerint tette ezt azért, mert amikor azt kihirdették Pannián György figyelmeztette őt arra, hogy hibás a végrendelet és a végrendelet a záradék utólagos rávezetésével pótolható. Kapitány Béla, Decsev Miklós és Székely Sándor tanuk ugyancsak beismerik azt, hogy Borlodán felkérésére utólag vezették reá a végrendeletre a szükséges klauzulát, de amikor ezt beismerték, egyben azzal védekeztek, hogy jöhíszemüleg jártak el, mert a záradékban csak azt bizonyították, ha utólag is, ami ténylegesen megtörtént. A negyedik tanu mindmáig kihalgatható nem volt, mert tartózkodási helye ismeretlen.

Nines tisztázva az, hogy a közjegyzőtől hogyan került el a régi végrendelet másolat és hogyan került helyére a hamisítvány. Borlodán György a vizsgálat során tagadta, hogy neki akár az eredeti másolat eltüntetésében, akár az új másolat kiállításában és a közjegyzői iratok közé való becsesempészésében bármi részese is volna.

Annexió angol értelmezésben

— Az olasz szociálisták békefeltételei. —

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

London. Az alsóház ülésén Asquith azt a meggyőződését fejezte ki, hogy az orosz ideiglenes kormány az annexiókat a következőképp fogadná el: 1. A leigázott népek felszabadítása. 2. A mesterségesen elválasztott népek egyesítése. 3. Bizonyos területek átengedése, olyan stratégiai állások megteremtésére, amelyek az állandó támadással szemben szükségesek. Az orosz ideiglenes kormánynak az annexiókra vonatkozó kijelentése valamely ország terjedelmének kiszélesítésére céloz, továbbá politikai és gazdasági hatalmának megnövelésére. Az ilyen értelemben vett annexiókkal a szövetségesek egyetértenek. A szövetségeseknek békefeltételekről tett nyilatkozatait az egész világ nagy jelentőségűnek tartja, azoknak egymáshoz való jövődbeli viszonyukra nézve. Csakis az ilyen módon létrejött béke lenne méltó az áldozatokhoz.

Berlin. Az olasz szociálista többség az Avantiban kiadta békeprogramját, amelyben ismerteti háborús céljait és követeléseit. 1. Békekötés annexió nélkül. 2. Az összes tengerszorosok nemzetközivé tétele. 3. A tengerek szabadsága. 4. A háboru utáni azonnali lefegyverzés. 5. Az összes vámsorompók megszüntetése. 6. Minden civilizált államnak jogi alapra fektetett szövetségét. 7. Program a belpolitika részére: köztársasági kormányforma kivívása, az általános választójog alapján, egykamarás rendszer, minden intézkedés jogának e kamarára való átvitele, a közigazgatás lehető decentralizálása, minden autonómia megerősítése, összes magasabb hivatalnoki és bírói állásnak választás útján való betöltése, helyes termelési politika, minden munkás létminimumainak megállapítása, szociális birtokpolitika, a földbirtokok szocializálása, közös birtokok létesítése, a magánkezelésben rosszul művelt birtokok kisajátítása.

Berlin. Egy ma tartott propaganda népgyűlésen Skobeler kijelentette, hogy nézete szerint a háboru végét az orosz nép és demokrácia kölcsönös megértése biztosítja.

Minden egyes jegyzés gyorsítja a békét.

Medvigy Gábor dr., Nagyvárad kiküldötte üdvözlő a polgári szövetség megalakulását, amelynek azonban programját nem a városoknak, hanem az egész országnak kell megadni. A városok szervezkedésére vonatkozó pontot örömmel fogadja el. De azt a pontot, amely szerint politikai kérdéseket exkluzív városi alapon akarnak tárgyalni, ellenzi. Márkus Miksa az előtte szólóval vitatkozik és kijelenti, hogy a szervezkedésnek lesz ereje.

Ezután Volgens Károly iglói és Wimmer Fülöp szegedi küldött kijelentik esatlakozásukat a határozati javaslatához. Batthyány Tivadar gróf hangoztatja, hogy tiltakozzanak a szervezkedő nagygyűlés betiltása ellen. Végleges állásfoglalását fentartja akkorra, mikor a program végleges megszövegezésére kerül a sor.

Polónyi Géza beszédében kifejti, hogy a program egyes pontjai komoly félreértésre adnak okot.

Róth Dezső a temesvári szocialista szervezetek küldöttje munkások nyomoráról beszél és élesen támadja az egész alakulást. Arról vitatkoznak, hogy mit értenek népuralom alatt. A népuralom az, hogy a népek egyéb ennivalója is legyen, mint kukorica és burgonya.

Vértés Adolf dr. Temesvár küldötte tiltakozik az ellen, hogy az előtte szóló az egész Temesvárt képviseli.

Három órakor Bárczy István polgármester befejezte a vitát. Kijelentette, hogy a határozati javaslat program pontjai általános irányelvek és ezeket véglegesen csak a megalakuló szövetség fogja megállapítani. Kijelenti tehát, hogy a javaslatot az egyetemes nagygyűlés elfogadhatja. Az elnök ezután a határozati javaslatot elfogadottnak jelenti ki.

Ezután áttértek a kongresszus eddigi működéséről szóló jelentések tárgyalására.

Haragszanak

a mozitulajdonosok.

— **Visszautasították a kormány kérelmét. — Az aradvárosi mozi elien. —**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A magyarországi nagyobb mozgósínházak tulajdonosai néhány nappal ezelőtt gyűlést tartottak Budapesten, hogy fontos ügyekben az egész ország mozitulajdonosaira érvényes bírói határozatokat hozzanak. A gyűlésen kimondott egyik határozat valószínűleg élénk megvitatásra és kommentálásra fog alkalmat adni, mert a mozgósínházak tulajdonosai megtagadták a kormány egyik hazafias irányú kérelmének teljesítését.

A kormány tudvalevőleg arra kérte a mozgósínházakat, hogy a hatodik hadikölcsön sikere érdekében épügy buzgólkodjanak, mint atogyan a fővárosi és vidéki színházak tulajdonosainál tapasztalható. A fővárosi nagyobb színházak tudvalevőleg elhatározták, hogy a hatodik hadikölcsön javára egy-egy színházi előadást fognak rendezni, amelynek jövedelme a rezsiköltségek levonása után a nemzeti kölcsön javára íródik. A kormány arra számított, hogy a mozgósínházak is követik ezt a nemes példát és legalább három előadást szentelnek a hatodik hadikölcsön javára. A napokban tartott gyűlésükön a mozgósínházak tulajdonosai foglalkoztak a kormánynak ezzel a kívánságával, azonban kijelentették, hogy ezt a kérelmet nem teljesíthetik, mert a kormány részéről a mozik iránt a legesekélyebb jóindulat megnyilvánulását sem látják. A mozik és színházak tudvalevőleg arra kérték a magyar kormányt, hogy május elsejétől fogva a színházak és mozik záró óráját esti 11 órában állapítsa meg, a

miniszterium azonban nem vette a kérelmet figyelembe és esti 10 órára tette a színházak zárási idejét. Ez természetesen súlyos kárt okoz a színháztulajdonosoknak, mert már kénytelenek fél hétkor megkezdeni előadásukat, hogy 10 órákor befejezhessék, viszont fél hétkor, ragyogó nappali fény mellett a közönség nem tolong a színházakba, hanem inkább a szabad ég alatt tartózkodik a parkokat, sétányokat keresi fel. Ez rendkívüli kárt okoz a színházaknak és elhatározták a néhány nappal ezelőtt tartott gyűlésükön, hogy a kormánynak a hadikölcsön sikere érdekében előterjesztett kívánságát nem teljesítik, mert a miniszterium részéről semmi jóakaratot nem látnak a mozik iránt megnyilvánulni.

Az esti 10 órai zárás ügye is foglalkoztatja az értekezletet s elhatározták, hogy a mozik nyári szünetét több mint egy hónappal meghosszabbítják. Normális időkben tudvalevőleg csak július 15-től augusztus 15-ig szokták bezárni a mozgósínházakat, most azonban a szigorú zárórendelet következtében már június 15-én befogják zárni a mozikat és egészen augusztus végéig zárva tartják.

Beható eszmecsere fejlődött ki a vidéki városok ama törekvése körül, hogy jövedelmezés szempontjából városi mozikat létesítsenek. Arad város legutóbbi határozata tette aktuálissá a mozgósínház tulajdonosainál ezt a kérdést és értekezletükön határozott ellenszenvvel fogadták az aradvárosi mozi felállításának híreit. Kimondotta a gyűlés, hogy helyteleníti a városoknak hatósági mozi létesítésére irányuló törekvését, mert ezzel megakadályozzák a mozik szabad fejlődését és a mozgósínházak szabad versenyét és épen ezért a jövőben minden tervük odairányul a mozitulajdonosoknak, hogy megakadályozzák a városi mozi felállítását. Ezt legelső sorban úgy érhetik el, ha a rendelkezésükre álló legjobb filmeket megtagadják a létesítendő városi mozgósínházaktól, mert így a városi mozik csak gyatra műsorral rendelkezhetnének és képtelenek volnának felvenni az eredményes versenyt a régi és jó műsorral bíró magánmozikkal. Hogy miképpen tudják végrehajtani a haragos mozitulajdonosok emez elhatározásukat, arról nem szivárgott ki hír. Őszintén szólva, nem tudjuk elképzelni a határozat sikeres keresztülvitelét, mert hiszen a városi moziknak a külföldi filmek is rendelkezésükre állanak, ha ugyan az élelmes budapesti mozitulajdonosok azokra is rá nem teszik messze elnyúló kezüket.

IRODALOM ES MŰVESZET.

Színházi műsor:

Szombaton: *Tökéletes asszony.*

Vasárnap délután: *Lengyel vér.*

Este: *Tiszavirág.*

* **Színház hírel. Utolsó előadások.** Szombaton és vasárnap este tartja a társulat a téli idény utolsó előadásait. Szombaton este Lehár Ferenc pompás operettjét ismétli meg a társulat, a *Tökéletes asszonyt*, a fő női szerepekben Horváth Mici és Járai B., a férfiak közül Győző, Járai S., Herold, Róna játsszák a vezető szerepeket. Vasárnap este pedig Rényi Aladár hatásos operettje, a *Tiszavirág* kerül előadásra. Ezzel bezárultak a téli színház kapui. — **Utolsó délutáni előadás.** Vasárnap délután lesz a téli színházban az utolsó délutáni előadás. Színpadra kerül a *Lengyelvér* rendkívül kedves zenéjű operett, melynek minden előadását zsúfolt ház hallgatta végig. A főszereplők: Horváth Mici, Járai Böske, Győző, Járai Sándor és Polgár Sándor.

* **Kabaré-est** volt ma a színházban s a színtársulat összes elsőrendű tagjai felvonultak, hogy a karszemélyzet jutalomjátékát eievenné és élvezetessé tegyék. Legnagyobb sikere egy

énekes játéknak: a „*Kedves öregek*”-nek volt amelynek játékbeli és énekbeli szépségeit Horváth Mici, Kiffer Lujza és Róna Dezső juttatták érvényre. A szólószámok is egytől-egyig kedvesek, jól megválasztottak és mulattatók voltak.

Életbiztosítás és hadikölcsön

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az **Adria Biztosító Társulat** bevezette a hadikölcsönnel kapcsolatos életbiztosításokat, miáltal az életbiztosítást olcsóbb, mert a kedvezményezett ugyanazért a díjért a biztosított összeget túlhaladó ellenértéket kap, a honpolgári kötelezettségének kevésbé terhelt teljesítése mellett a családról való gondoskodást teljes mértékben lehetővé teszi és módot nyújt a hadbaronultaknak is ezen kedvezményt igénybe venni, mert a biztosítás minden pótfizetés nélkül a hadbaronultakra is kiterjeszti.

Könnyebb megértés szempontjából felhozzunk egy példát. Egy 35 éves egyén a társulatnál a XII-ik táblázat szerint halálesetre és elérésére szóló egyes biztosítás évente azonos összegű díjfizetéssel (20 éves tartamra) 10.000 korona tőkeösszeget biztosít.

A biztosítás évi díja 441 K 20 f. és így a két évre előre fizetendő díj, a második évi díjnak 5%-kal való leszámítolása mellett netto 860 K 34 f-t tenne ki, amihez még 10 korona kötvényilleték és 1 1/2%-os törvényes bélyegilleték címén 13 K 06 f. járul, összesen tehát 883 K. 40 f. A legközelebbi díj csak a harmadik biztosítási év kezdetével válik esedékessé.

A társulat a biztosított fél számlájára 6%-os m. kir. adómentes állami járadékkölcsönt jegyez (6-ik hadikölcsön) 10.000 korona névértékben és az ezért járó aláírási árt 1917 május 25-i értékkel, 9550 K. összegben a biztosított helyet kölcsönképen kifizeti. Az ily módon nyújtott kölcsön évente önmagától eszikken.

Ha a biztosított a kötvény határideje előtt elhal, úgy hátramaradottjai 10.000 korona névértékű hadikölcsön kötvény birtokába jutnak s ezenfelül a társulat kifizeti nekik a biztosított összeg és a fennmaradó kölcsön közötti többletet, amely például 1925 végével 507 K. 99 f. (tehát a biztosított összeg 5.08% 1936 végével pedig 3293 K. 23 f. a biztosított összeg 32.93%-át) készpénzben.

Ha a biztosított a kötvény lejártakor életben van, a 10.000 korona névértékű hadikölcsönkötvényt a társulat neki kiszolgáltatja s ezenfelül készpénzben kifizeti neki 3462 K. 81 f-t, ami a biztosított összeg 34.62%-nak felel meg.

Ha az állam a hadikölcsönt p. o. 1928. kezdetén felmondaná, úgy a biztosított a hadikölcsön teljes névértéke és az akkor még fennmaradt kölcsön közötti különbséget kapja meg, 1402 K. 68 f. a biztosított összeg 14.03%-át s e mellett a biztosítás tehermentesen továbbra is érvényben marad.

Ha a biztosított fél a biztosítást 1926 elején 8 1/2 évi díjnak befizetése után visszavásároltatni óhajtana, úgy a számára jegyzett hadikölcsön eladásra kerül; a kibocsátási árfolyam alapul vétele mellett az eladás a folyó kamatokkal együtt 9913 K-t eredményez. Ezen összeg és a kötvényt terhelő kölcsön közötti különbség: 1028 K 13 f. és a kötvénynek 2430 koronát kitevő visszaváltási értéke, összesen tehát 3458 K 13 f. a fél kezéhez készpénzben kifizettetik.

Ez a példa kézzelfogható bizonyítéka annak, hogy a hadikölcsön jegyzéssel kapcsolatosan kötött életbiztosítás által

az **életbiztosítás olcsóbb**, mert a kedvezményezett ugyanazért a díjért, a biztosított összeget túlhaladó ellenértéket kapnak,

hogy két éves díjfizetéssel szemben mindenemű más lefizetés nélkül **totemes kamatnyereséget biztosít** és hogy

a **honpolgári kötelezettségnek kevésbé terhelt teljesítése mellett a családról való gondoskodást teljes mértékben lehetővé teszi.**

A biztosítás módjára vonatkozó további részletek megtudhatók az **Adria Biztosító Társulat** aradi vezérigynökségénél, József főherceg-ut. 3.

Arad város és a háziezred.

— A pótolandó mulasztások. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Vasárnap délelőtt 11 órakor ünnepélyes formák közt nyílik meg a kulturpalota kistermében a 33-ik gyalogezred hadikiállítás. Az ezred aradi és aradmegyei fiukból rekrutálódik és szinte fonák, ha arról még csak beszélni is kell hogy a város közönsége és a házi ezred közt bensőbb kapcsolatot akar létesíteni ez a kiállítás, a mely reális eszközzel teszi szemléltetővé azt a három éves rettenetes utat, amelyen ezek az aradi fiuk jártak. A tény azonban az, hogy csakugyan szükség van erre a belső egybeolvasztásra, mert amit a 33-asok a világháboruban végigszenvedtek az aradi anyáknak, hitveseknek könyhullatása közben történt, az a vér, amely az ő szívéből omlott, aradiak vére volt és a vérség kötelékével vannak hozzánk kapcsolva és nekünk kötelességünk ezt a köteléket mindennél szentebbnak ismerni. Bevallhatjuk, hogy a város közönsége eddig nem tette meg azt, a mivel a háziezred is tartozik és nem áll vele olyan viszonyban, mint amelyet a világháború mindenütt az anyai földről elinduló csapatokkal szemben az otthon maradottak és a harcúterén küzdők közt kifejlesztett. Csak a főváros példájára kell hivatkozni, csak Debrecenre kell rámutatni, csak Temesvárra kell utalni, hogy egynehány szembevetendő példát említsünk, mennyire meg tudták találni e város polgárai még a fronttal is az állandó összeköttetést mennyi lelkesítő szeretetet tudtak vinni a poklok tüzeiben harcoló fiaik közé.

Azonban nemesak az élő hősök és hősök iránt mutatják ki a városok szeretetüket, hanem az elesett hősök árvairól, özvegyeiről is fejedelmi bőkezűséggel gondoskodnak. Van Magyarországon város, amely a háziezred rokkant és árva alapjára majdnem egymilliót gyűjtött, ha jól tudjuk Temesvár például 600,000 koronán felül adakozott erre a legmagasabb célra. Az aradi háziezred sajnos, nem szólva arról, hogy a hivatalos várostól eddig egy fillér adományban sem részesült, sőt az ezred gyűjtött a hadiárva és özvegyek javára és juttatta el a városhoz, — mindössze 60000 koronával rendelkezik, ami egy morzsa ahhoz az óriási összeghez képest, amely a háború megszerencesítlenebbjei részére sorsukat némileg elviselhetővé teheti.

A vasárnap megnyíló hadikiállítás ennek az alapnak vagyonát akarja növelni. Remélhetőleg igen fényes sikere lesz és belépő díjakból, valamint felülfizetésekből igen tekintélyes összege gyűlik majd összeg. Azonban

a városnak meg kell ragadnia az alkalmat, az eddigi mulasztottakat helyre kell pótolni.

Nyílik rá mód és alkalom. Meg lehet találni a legnobilisabb formáját, amely nemesak a jótékonycélú, hanem magának a városnak is hasznára lesz.

Az Aradi Közlöny már régen felvetette azt az eszmét, hogy a kulturpalota igazgatóságának legyen gondja a háziezred hadiemlékeinek összegyűjtésére, mert az ereklyemúzeumban a világháború trofeumainak is helyet kell adni. Tudtunkkal ez eddig nem történt meg. Lehet, hogy már ezen a téren pótolhatatlan mulasztás történt. Lesz azonban a hadikiállításnak két hatalmas vonzó ereje, ha szabad eme szomorú hangulatu expozícióval kapcsolatosan azt mondani, *lesz két hatalmas kulcsa. A kiállítás rendezői ugyanis domborműven elkészítetnek annak a két állásnak a teljes földrajzi ábráját*

ahol a háziezred hősei a háború folyamán diadalmosok, aráltak.

Azok, akik ezt látták, azt mondják, hogy ennél megkapóbb, szebb és eredetibb, tanulságosabb és látványosabb ötletet már régen produkáltak. Csak eme domborművü topográfiai szemléltetés után alkothat magának az ember egyáltalában fogalmat arról az életről, amely a fronton folyik és arról a tudományról, amely az állóharc idején a terep berendezése, kiépítése által az ezer veszélynek kitett fiaink életét védi.

A városnak kötelessége, hogy az ezred hadimuzeuma számára készült eme állandó alkotásoknak *mását okvetlenül megszerezze és azt nemesak mint hadiemléket, hanem mint a történelem tanításának egyik hatalmas segédeszközét muzeumában örök szemléletül elhelyezze és ha a jövő generáció oktatását komolyan akarja szolgálni, kisebbitett alakban minden iskola számára sokszorosíttassa.*

A megszerzése lehetővé válik, mert a tervezők bizonyára készségesen elkészítetik még egy példányban, már csak a jótékony célra való tekintettel is, mert a város, ha elhatározza, hogy muzeumait gazdagítani akarja eme domborművü térképpel, akkor bizonyára megfelelő összeggel járul ebből az alkalomból a háziezred rokkantalapja gyarapításához. Minden arra illetékes tényezőnek meg kell ragadnia ezt az alkalmat, amely ugy belső tartalma, mint formájára nézve a legnobilisabb és a legméltóbb a polgársághoz és az ezredhez és bizonyára mindenkinek elismerésével találkozhat majd, ha ilyen módon is elősegítjük azt a célt, amelyet a hadikiállítással a háziezred szolgálni akar. Csökkentsük a hadiárva nyomorát és tegyük bensőbbé az ezred és a város között fennálló jó viszonyt.

TANUGY.

„Szegény sorsu diákok”.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ma, amikor minden fillérre még a tehetősebb embereknek is kettőzött gonddal kell lenniük, amikor a megélhetés gondoljaival küzd az ország háromnegyedrészze, a kis ekzisztenciák tehermentesítése iránt szociális érdekeinknél fogva fokozott figyelemmel viseltetünk. Ezt a köteles figyelmünket szolgáljuk akkor, amikor a mai napon kézhezvett panaszorok kapcsán, mely levélnek aláírói gyanánt „Szegény sorsu diákok” sokat jelentő szavak állanak, szóvá tesszük azt az eljárást, amit az Aradvidéki tanítókonviktus vezetősége követ szegénysorsu lakóival szemben. Arról van szó ugyanis, hogy a tanítókonviktus június hóra is követeli lakóitól az ellátási díjak lefizetését, dacára annak, hogy május 26-án a középiskolai ifjuság kikapja bizonyítványát s elhagyja Aradot.

Jól tudjuk azt, hogy a bennlakó növendékek java részének szegény tanító emberek a szülei, hogy ezeknek a nagyrebecsült energiával megáldott kultúrnapzámosoknak alig van annyiok, hogy betevő falatjukat biztosítani tudják maguknak, hogy csak nagy lemondással bírják gyermekeiket messze idegenben taníttatni s hogy ha haza kerülnek házukhoz gyermekeik, akkor bizony nagyon rájuk tér az a pénz, amit a június hónapban követel tőlük az igénybe nem vett oktatásért a konviktus. És épen mert így van és ezt a konviktus minden bizonnyal jóhiszemű vezetősége sem vonja kétségbe, feltételezzük azt, hogy a tervről elfog

állani a konviktus és az igénybe nem vett hónapot, amelynél sem személyzeti, sem élelmezési kiadások nem fogják terhelni, nem fogja követelni a szegénysorsu diákjaitól.

Nem volt megfelelő a burgonya elosztás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Tegnapelőtti lapszámunkban „Aradon nem vásárolják a krumplit” című cikkünk, amelyben rámutattunk az élelmezési hivatal vezetőjének, Exterde Kálmán bárónak nyilatkozata alapján arra a hihetetlennek látszó dologra, hogy az élelmezésre beszerzett burgonyát kénytelenek voltak vetőmagnak kiadni, nehogy a kereskedőknél romoljon el az ábitozva, várva-várt élelmezési burgonya, — városszerte élénk feltűnést kellett s hangos visszhangot váltott ki az ellátatlanok körében.

Cikkünkkel kapcsolatban a panaszok egész sorát hozta kezeinkhez ma a posta, részben a közélelmezési hivatal, részben a kereskedők ellen. Szóltak pedig a panaszok egyrészt azért, hogy a közélelmezési hivatal a burgonya kiosztását, vagy azt, hogy főlőleg felett rendelkezik, nem közölte a fogyasztó közönséggel, másrészt, hogy a kereskedők, dacára a burgonyakeresők ostromának, ragaszkodtak a személyenkénti egy kilogrammos adagokhoz s ahelyett, hogy a kérőkön, könyörgőkön segítettek volna, helytelenül informáltak a közélelmezési hivatal vezetőjét s így előidézték azt, hogy vetőmagnak adják ki a szájuk elől a burgonyát akkor, amikor arra égető nagy szükség van ugyszólván minden bálnál.

A panaszlevelek közül kiemelünk egyet s amikor azt közöljük, kifejezést kell adnunk ama véleményünknek, hogy a közélelmezési hivatal amaz intézkedései, amelyekkel a burgonya elosztást, illetve értékesítést végrehajtotta, nem voltak megfelelőek.

A kiemelt panaszló levél szövege a következő:

Igen tisztelt szerkesztő ur! B. lapjuk legutóbbi számában „Aradon nem vásárolják a krumplit” címmel egy cikk jelent meg, amely tendenciájában jóhiszemű s amelyben a cikk írója elmondja, hogy Exterde báró úgy nyilatkozott, hogy a kereskedőknek nyakukon maradt a burgonya, a közönség nem vette. Ebben a kereskedőknek igazuk is lehet, ám a közélelmezés vezetőjének erről legjobb lett volna hallgatni. Annak idején, amikor a város a kereskedők kezébe adta a lakosság ellátását, tudatta a közönséggel, hogy időről-időre hírlap útján tudatja, hogy milyen élelmiszer kapható. — Hogy burgonyát kaphatunk, azt kétszer olvastuk mindössze, még pedig úgy, hogy fejenként 1 kg.-ot adnak. A kereskedőknek ilyen kiosztás mellett maradt persze, de a közönség — sajnos — vajmi kevés burgonyához jutott. Lehetséges, hogy akik valami uton-módon értesültek a burgonya feleslegről kaptak korlátlan mennyiségben, de ez még nem az aradi közönség.

Most pedig kérdem én, nincs jogunk a panaszra? Ha a burgonyához és mindenhez csak jól értesültek juthatnak és nem mindenki, akkor úgy hiszem, mindenha jogos a panaszunk. Kiváló tisztelettel egy aradi urinó.

magunk részéről is szót emelünk a gyakorlatnak megfelelőbb elosztási ut megkeresése

mellett. — Ne elégedjék meg a közéleti hivatal azzal, hogy az egyes kereskedők köréhez tartozó ellátandók számához viszonyított fejenkénti egy kilogramm burgonyát kiosztja, hanem élénk érintkezést tartson fenn a jövőben a

kereskedőkkel és ha valahol azt látja, hogy főleg mutatkozik, nyomban rendelkezék akár táblák kifüggesztése útján aziránt, hogy burgonyából a már kiadott egy kilogrammon felül is elláttassék a lakosság addig, amíg akézet tart-

lesz, előmérkőzés délután 2 órakor. Aradi Török I. AMTE I. b. csapatai. Fedett tribün, büffé. 3204.

Hétszáz pakli dohányért vett kovászi ház.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háboru alatt sokszor volt az újságolvasó publikum abban a helyzetben, hogy becses fejét megcsóválta, két kezét összecsaphatta s felkiálthatott: — Hihetetlen! — Ez a „hihetetlen“ aztán mindannyiszor elhihetővé vált, beigazolódott. Másnap azonban ismét akadt hasonlóan hihetetlen történet s ezek szaporodtak, míg végre mindnyájan szinte belőfultunk ezekbe a csodálatos esetekbe s ma már ott tartunk, hogy nem csodálkozunk többé semmi fölött s hihetőnek tartunk minden elhihetlent.

De ez az eset, amelyet itt elmondunk, még a hihetetlen történetek közül is kiválik s magunk se tudnók hirtelen elhinni, ha hírförásunk nem volna annyira szavahihető. Ennél „háborusabb“ történetet aztán a legélesebb riporteri agyvelő sem tudna kieszelni.

A történet színhelye Kovászi község. A falu férfitársaságának egy részét elvitték katonának, az asszonyokra pedig rászakadt a — bőség. Bizony nem igen van kedvük dolgozni: burgonyát kapálni, szőlőt munkálni. Pedig munkáskézre ugyancsak szükség van, különösen a szőlő munkánál. Érezte is ezt a munkásiányt Kurágy András, akinek a kovászi-i határban szép darab szőlője volt. Ez volt a büszkesége, ebbe ölte bele a vagyonkáját, munkájának a gyümölcsét, keresményét: a szőlőbe, amelynek a közepén büszkén emelkedett egy jókora kalyiba. Egy szoba, meg a présház. A faluban is volt Kurágy Andrásnak egy háza, amelyelőtt jókora udvar terült el s mögötte egy kis kert pompázott így május idején a jószagu virágoktól. Kurágy András sorba járta a falut s megszólított embert-asszonyt:

— Gyertek el fiam hozzám szőlőmunkára. De bizony senki nem vállalkozott.

Legutóbb vasárnap a koresmában találkozott a falu népe. Kurágy András is elment, hátha egy ital bor mellett könnyebben akad kupás és metsző. Le is ült az emberek közé, aztán odaszólt a koresmárosnak:

— Hozzék csak kend abból a ritka szeszből. Isztok-e emberek?

— Hát iszunk, ha megkinál kend.

— No Juon, te csak eljössz segíteni a szőlőt megmunkálni? Megfizetlek jól.

— Sok a dolgom, gazduram, nem igen érek rá.

— Mi a csuda dolgod van neked?

— Be kell menni Aradra, dohányért, hátha kapnék egy paklicskát.

— És neked többet ér egy pakli dohány, mint egy-két erős napszám.

— Többet é? Hátha 20 koronát adna, nem inkább a dohányt választanám-e? Hetek óta oszrog a nyálam, száraz levelet pipálok, dohányt magam sem tudom, mióta nem láttam.

— Abbizony, ismételte a többi ember is, többet ér most a dohány mindennél.

— Hm, szólt most Kurágy András, aztán eljötték a szőlőmunkára, ha dohányt adnék nektek.

— Másért bizony nem is, csak dohányért. Másnap Kurágy András Aradon volt. Kereste a dohányt — de nem találta. Elment Temesvárra is, onnan is üres kézzel tért vissza.

Pedig a Kovásziak már nagyon kérdezték: — Van-e már dohány gazduram?

— Lesz fiam, lesz, ha belehalok is.

De bizony minden fáradozás ellenére se gyűlt a pakli, a szőlő pedig már nagyon kívánta az ápolást. Ekkor történt, hogy Kurágy András találkozott a — pesti emberrel. Örök titok, hogyan került a pesti ember Kovásziába, mi után szaglászott, kappanokat vásárolt össze, vagy disznókupec volt, elég az hozzá, hogy beszédbe ereszkedett Kurágy Andrásal. Ez elpanaszolta neki a bánatát:

— Hígyje meg uram, odaadnám dohányért a házamat is, csak hogy a szőlőt megművelhessem.

— Ezt a házat? kérdezte a pesti ur.

— Ezt hát!

— Én pediglen megveszem kendtől.

— Dohányért?

— Dohányért. Aztán mennyi dohányt kend érte.

— Annyit, amennyit én nyomok.

— No-no, gazduram, kend megvan vagy 90 kiló, az sok volna azért a viskóért, de — ötszáz paklit adnék érte.

— Ötszáz pakli? Hová gondol az ur? Tán ezret akart mondani.

— Nem biz én, ötszázat adok, — eggyel se többet.

— Tudja mit: 700-ért odaadom!

S így is történt. A Kurágy-András kovászi-i házat-telkét megvette a pesti ur 700 pakli kapadohányért. A ház megért 1600 koronát s ha volt is rajta 300—400 korona teher: 700 pakli dohány a legjobb esetben se ér többet 70 koronánál. Igaz, örök titok az is, hogy a pesti ur hogyan jutott a 700 pakli dohányhoz, de hogy megszerezte: bizonyos, mert az átírás a nevére a mai napon már meg is történt.

SPORT.

+ Hadi bajnoki mérkőzés Szabadkai SE—AMTE. Elvezetes labdarugó mérkőzés lesz vasárnap délután az AAC Török Gábor-utcai sporttelepén. Az AMTE a Bácska Szabadkai Sport Egylet jó hírnevű csapatát látja vendégül. A szabadkai csapat békeidőben több éven át volt a délvidék bajnok csapata, míg az AAC nem győzedeimeskedett felette. Amint békében, ma is jó erővel rendelkezik s ma is szerepel a régi játékosok közül egy pár, többek között a Czopkó, aki többször volt a délvidék válogatott jobbszélsője. Az AMTE mindannak dacára, hogy a SzAK ellen 2—1 arányban vereséget szenvedett, nem bizonyítja azt, hogy a SzAK jobb volt, csak a balszerencse üldözte, a csatárok a kapu előtt nem tudták a goal helyzetet kihasználni, mind annak dacára, hogy állandó fölényben volt s a csapat, mivel új összeállításban volt, így az első mérkőzésen nem tudott az együttesben beilleszkedni. Ismerve az AMTE ambícióját és tudását így előre láthatólag méltó ellenfele lesz a bácskai csapatnak s így elvezetes mérkőzésben is lesz része a sportkedvelő közönségnek. A mérkőzés e hó 20-án, vasárnap délután 3 és fél órai kezdettel lesz megtartva az AAC Török Gábor-utcai sporttelepén. Bíró: Hollós László (AAC)

Hadi matura az aradi reáliskolában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arató Jánost az iskola padjairól hívta el a legfelsőbb hadur szava. Arató János épen csak hogy elvégezte a hatodik osztályt, beöltözött a katonaruhába, aztán ment... Fialat volt, szép és erős. Az olasz fronton úgy verekedett, mintha soha egyebet sem csinált volna s az orosz rohamokban sokszor járt a pajtásai élén. Arató Jánost megszerették a felebbvalói, s csakhamar két érdempénz is ragyogott a fiatal mellén: a kis ezüst, meg a nagyezüst. Arató János e közben szinte elfelejtette, hogy ő valaha diák is volt, sőt talán most is az, hiszen a háboru majd csak elmúlik egyszer, de mi lesz az ő bizonyítványával. Közben meg is sebesült a fiatal hős, sőt elő is léptették — soronkívül — hadnagy urrá!

Két éve elmúlt már annak, hogy a frontra ment, midőn egyszer csak pecsétes irást hozott neki a hadi posta. Az volt a levélben, hogy a kultuszminiszter ur nem felejtette meg el Arató Jánost, s ő hazamehet vizsgálatot tenni. Haza, Aradra, az iskolába, a régi tanárok elé — érettségi vizsgálatot tenni. Hej! Melege lett Arató János hadnagy urnak, jobban kiverte a félsz, mint a front nehéz harcaiban.

De hát mégis csak menni kellett. Két éve bizony nem igen jutott ideje arra, hogy az algebra és fizika titkaiban eligazodjék, de a történelem és irodalom dátumai sem sorakoztak lelki szemei előtt elég tetszetős kettős rendekben. Az érettségi vizsga ilyen módon nem is ment egész kifogástalanul. A magyar irodalom-történet nagy alakjait még csak elmasiroztatta a komoly professzorok előtt Arató János hadnagy ur, de a történelemben egy kis baj akadt.

A professzor könnyíteni akart a vizsgázó fiun:

— Hát nézze kérem, miről is kell önnek most beszélnie? Ugy-e a — mohácsi vésről. Erről a nagy mérkőzésről. Gondolkozzék csak, hogyan állottak szemben egymással az ellenfelek. Lelki szemeivel keresse csak a helyet és... Nos?

A fiu izzadó üstökkel állott és gondolkozott, látszott, hogy keres valamit a múltban, a mit sehogys tud megtalálni.

A tanár ismét hozzáfordult:

— Délre állott az ellenség. Mi vártunk, készen, csatarendben. Augusztus 29-én, délután... nos?

Arató János homlokára tette a kezét s aztán halkán, dadogva felelni kezdett:

— Igen.. augusztus 29-én... délután szemben állott az ellenség... a parancsnok ruhamra indított... mi magyarok, mind magyarok, meztünk mint a szélvész... igen... aztán... ágyuk bömöltek, gépfegyverek ugattak... a pajtásaim úgy buktak fel mellettem, mint a körbe került nyulak az őszi tarlón... s mi rohantunk... a lábamon sebet kaptam... elbuktam... augusztus 29-én délután és én... tanár ur kérem... nem emlékszem többre... elájultam... tessék megbocsátani nem... emlékszem többre...

A tanárok összenéztek s a történelem professzor felkelt a helyéről, odament Aradi János hadnagy urhoz, megsimogatta az égő halántékát s csendesen mondotta:

— Jól van fiam! Magyarország történelméből kifogástalanul megfelelt.

A VI. HADIKOLCSON eredményének nem szabad a korábbiak sikere mögött maradnia.

Milliók hagyaték a szabadgondolkodóknak.

— Érdekes örökösödési per. —

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A bécsi polgári törvényszék egy rendkívül különös örökösödési ügyben hozott ítéletet, amelyhez hasonló talán még sohse fordult elő a judikaturában. Döntenie kellett Luszti Gusztávnak, egy 1913-ban elhalt szabadgondolkodónak utolsó akarata teljesíthetőségéről. A végrendeletben a következő rendelkezés állott:

„Egymillió koronát hagyományozok egy alapítvány céljaira, amely arra szolgáljon, hogy becsületes, kötelesség- és céltudatos embereket neveljenek belőle. Ez a nevelés csak az új természettudományi kutatások eredményeinek alapján fölépült autonóm erkölestan szerint történhetik, a vallásnak és a kölcsönös pusztításra vezető nemzeti és gazdasági harcnak elavult dogmáit mellőzni kell és helyet kell teremteni mindenki békés munkájának, mert csak akkor lesz lehető, hogy kötelező döntőbírásgokon nyugvó civilizáció keletkezzék, amely nem ismer öklőjogot, nem ismer tömeggyilkosságot, mint a mai intézmények és csak ez hozhatja meg a megelégedést, a boldogság korszakát, a rövid földi életben. Az egymillió korona tőkét biztosítani kell és kamatait két egyenlő részben egy cseh és egy német szabadgondolkodó egyesületnek kell kiutalni, ha azok kötelezik magukat arra, hogy fentebb említett alapelveket képviselik, írással és előadásokkal terjesztik.”

Miután a helytartóság, mint alapítványi hatóság megtagadta emez alapítvány átvételét, a hivatalból kirendelt gondnok, valamint a bécsi szabadgondolkodók egyesülete, továbbá az osztrák monisták szövetsége igényt jelentettek be a millió alapítványra. Az örökösödő legközelebbi rokonai, Luszti Alajos főpostamester, Luszti Károly iskolaigazgató, Luszti Tivadar mérnök, Luszti Manó kereskedő és Novák József postamester, akik valamennyien cseh városokban laknak, pert indítottak a gondnok, a szabadgondolkodó bécsi egyesület, valamint az osztrák monista szövetség ellen a bécsi polgári törvényszéknél és azt kérték, hogy kényszerítse a törvényszék az említetteket, hogy az Osztrák-Magyar Bank bécsi fiókját feladva a bécsei polgári törvényszék alá helyezze a millió koronáról mondjanak le. Ezt azzal indokolták, hogy a szóban forgó végrendeleti intézkedéseknek teljesítése lehetetlen, mert azok határozatlanok és törvényesen nincsenek megengedve. A bécsi szabadgondolkodók egyesülete és az osztrák monisták szövetsége nem azonosíthatja magát az örökösödő rendelkezéseivel. Hogy az örökösödő a pozitív valláshoz milyen viszonyban volt — mondották a rokonok — kitűnik utolsó intézkedéséből, amely úgy szól, hogy megtiltott minden egyházi funkciót a temetésénél. A hatóság eltiltotta, hogy a végrendelet szerint Prágában egy cseh és egy német szabadgondolkodó egyesületet alakítsanak. A gondnok erre azt válaszolta, hogy a kérdéses utolsó akaratnak teljesítése megengedett és lehetséges dolog. Az örökösödő halála idején voltak már német és cseh szabadgondolkodó egyesületek, sőt most is vannak olyanok, amelyek a végrendeletben kifejtett céloknak megfelelő alapszabályokkal rendelkeznek, amint ez kitűnik a reichenbergi szabadgondolkodó egyesületnek, valamint a cseh szocialisták monista egyesületének alapszabályaiból. Az örökösödő céljai a legnemesebbek, a legemberbarátiabbak voltak és alkotmány által biztosított véleményszabadság nyilvánítása előadásokban és írásos művekben meg van engedve.

A hatóságok dolga lesz megakadályozni, hogyha olyan előadásokat tartanának és olyan

műveket terjesztenének, amelyek a megengedett kereteket túllépnek. Mikor a helytartóság nem vette át az alapítványt, akkor nem azért tette ezt, mintha annak célja és intenciója ellen akarna állást foglalni, hanem mert az alapító a célok elérésére olyan eszközöket választott, amelyek az iskolatörvény első szakaszával ellenkeznek, amely erkölcsvallásos nevelést tesz kötelezővé az elemi iskolában. A szabadgondolkodó mozgalom alapelvei közé nem tartozik a vallás meilőzése, amint ezt örökösödő rokonai panaszkában állítják. Darwin és Hückel tanait az egyetemeken is tanítják és nem lehet megtiltani, hogy eme tanokat terjesztő előadásokat tartsanak és műveket írjanak. A cseh szabadgondolkodó mozgalom egyik vezetője Macha Ferenc, cseh költő, aki az örökösödővel benső baráti viszonyban élt és valószínű, hogy az ő befolyására vezethető vissza annak végrendelete is.

A törvényszék kihallgatta Macha Ferenc költőt, aki a bécsi Bodenkreditanstalt tisztviselője és aki tanuvallomást is tett. A költő felekezeti nélküli, de azért a törvényszék mégis megeskette. Elmondotta, hogy nem volt befolyással az örökösödő végrendeletére és az ő vele arról a kérdéssel nem is beszélt. Az örökösödő ugyanazoknak az elveknél hódolt, amelyeket a már létező szabadgondolkodó egyesületek propagálnak, de egyik vallás ellen sem lépett fel. Arra a kérdésre, hogy a tanu tudománya szerint az örökösödő utolsó akaratának szövszerinti végrehajtását célozta-e, de ha ez nem volna lehetséges, akkor inkább az egészet elrejtendő, vagy pedig megelégedett volna-e egy olyan végrehajtással, amely intencióit megközelíti — nem tudott válaszolni.

A törvényszék a rokonokat panaszukkal, illetve keresetükkel elutasította és kimondotta, hogy ezidőszert annak helyet nem adhat. A bíróság az indoklásában úgy nyilatkozott, hogy a végrendelet végrehajthatóságának kérdésében azon az állásponton van, hogyha nem lehet is szörül-szóra azt megvalósítani, de igen jól meg lehet közelíteni. Ha olyan szabadgondolkodó egyesületek létesítése nem engedhető meg, amelyeknek céljuk és eszközeik teljesen pontosan körül van írva, még nincs kizárva, hogy az egyesületek felügyeleti hatóságai meg ne engedjék olyan egyesületek tevékenységét, amelyek eleget téve a hatósági kikötéseknek és elhagyva azokat a pontokat alapszabályaikból, amelyeket kifogásol a hatóság, teljesen megközelítsék azokat az intenciókat, amelyeket az örökösödő tartott szem előtt. Nem lehet azt mondani, hogy az örökösödő által kitűzött célok teljesen elérhetetlenek vagy megvalósíthatatlanok. Nem mondható az sem, hogy az örökösödő szövszerinti megvalósítását követelné utolsó akaratának, sőt Macha tanunak vallomásából kitűnik, hogy az intenciók megközelítő végrehajtásával is meg lett volna elégedve. Arra a kérdésre, vajon a vitás összeg a végrendelet végrehajthatatlansága következtében a pert indító rokonoknak kifizetendő-e, a bíróság ezidőszert nemmel válaszolt, mert ezidőszert nem is lehet beszélni arról, hogy teljesen lehetetlen lenne Luszti végakaratainak megvalósítása.

Jegyezzünk hadkölcsonnt, mert ezzel hazafias kötelességet teljesítünk és fölös pénzünket jó kamatozással, feltétlen biztonsággal elhelyezhetjük.

Olcsóbb lesz a liszt.

— A tej ára nyolevan fillér. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A két legfontosabb közéletmezési cikk, a liszt és a tej ügyében örvendetes változás állott be. A lisztnél eddig, különösen Arad szégyenesebb rétegeiben, gyakran fölmerült az a panasz, hogy a fehér liszt több közéletmezési hivatal által kiutalt adagokban, mint a kenyérliszt. Igaz, hogy így mód kínálkozik a fehér kenyér házi sütésére, azonban viszont a fehér kenyér drágább és kevésbé komplett, többet fogyaszt el belőle az éhes ember, mint a barnából. Miután most az Országos Közéletmezési Hivatal a kenyérmagvak kiörlési százalékát megváltoztatta, Aradon is fog változni a lisztadagok aránya. Exterde Kálmán báró ezentúl kevesebb fehér lisztet, de ugyanannyival több kenyérlisztet utal ki.

A tej árát, mint az Aradi Közlöny jelentette, Kürthy Lajos báró nemrégiben országosan maximálta. Az aradmegyei nagytermelők azonban ezt a maximális árat túlságosan alacsonynak találták és kimondották, hogy ezért az árért nem fognak Aradnak tejet szállítani. A polgármester a tejszállítóknak eme elhatározásáról táviratilag értesítette Kürthy bárót, aki erre a maximálási rendeletet föloldotta. Tehát továbbra is, a nyílt edényből kimért tej literjének ára 80 fillérben fog maradni Aradon, de viszont legalább a város közönségének tejjel való ellátása főnkadás nélkül biztosítva van.

A tej árusítására vonatkozólag Lőcs Rezső helyettes polgármester a következőket rendelte el: Közönségre teszem, hogy az országos közéletmezési hivatal által az 1438—1917. M. E. számú rendelet 2. §-a alapján Arad város területére a tej literjének legmagasabb ára termelő és kereskedői viszonylatban helyt átvéve 60 fillérben, termelő és fogyasztó közötti viszonylatban 66 fillérben, palackozva nem házhoz szállítva 74 fillérben, kereskedő és fogyasztó közötti viszonylatban nyílt edényből kimérve 70 fillérben, palackozva fogyasztó részére bármilyen viszonylatban házhoz szállítva 80 fillérben állapított meg. A jelen hirdetés rendeltetése azonnal életbelépnek. Aki tejet a most megállapított áraknál drágábban árusít, vásárol kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A kenyérmagvak

kiörlési arányának megváltoztatása folytán az Országos Közéletmezési Hivatal Arad sz. kir. város lakosságának közéletmezésére kevesebb fehér lisztet, de ugyanannyival több kenyérlisztet utal ki.

Ezen intézkedés folytán szükségessé vált, hogy a kereskedők által a nagyközönség részére kiszolgáltató lisztfajok sulya és ára újból megállapíttassék, az egyes adagok össz-sulya azonban továbbra is változatlanul megmarad. Folyó évi május hó 23-tól kezdve tehát a 12. számú utolsó szelvény beváltása alkalmával egy 1260 grammos kis adag már 210 gramm fehér liszt, 630 gramm kenyér liszt és 420 gramm tengeri liszt alakjában, az 1560 grammos nagy adag pedig 260 gramm fehér liszt, 786 gramm kenyér liszt és 520 gramm tengeri liszt alakjában szolgáltatandó ki. A nullás liszttel kevert kis adag ára 78 fillérben, a főző liszttel kevert kis adag ára 70 fillérben, a nullás liszttel kevert nagy adag ára 98 fillérben, a főző liszttel kevert nagy adag pedig 88 fillérben állapított meg. A részletes árjegyzék a közéletmezési hivatalban a kereskedők által beszerzendő s az üzlet helyiségében feltűnő módon olyképen függesztendő ki, hogy a vásárló közönség az árak és az egyes csomagok sulya tekintetében bármikor tájékozást szerezhesen.

A Közéletmezési Hivatal vezetője.

Stürgkh gyilkosa elmondta tettének indokait.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécs. A kivételes törvényszék ma délelőtt kezdte el tárgyalni Adler Frigyes drnak Stürgkh miniszterelnök gyilkosának bűnperét. A tárgyaláson nagy hallgatóság jelent meg és a közönség számára fentartott helyen ott volt a vádlott apja, Adler Frigyes dr. és felesége is.

A tárgyalás elején a védő kérte, hogy a bíróság jelentse ki magát illetéktelennek és utálja az ügyet a rendes esküdtszék elé. A törvényszék a védő előterjesztését elutasította és belefogott a tárgyalásba.

A megalakulás után megkezdtek a vádlott kihallgatását. A személyi adatok megállapítása után a terjedelmes vádiratot olvasták fel.

A törvényszéki elnök kérdésére a vádlott kijelentette, hogy a vádat megértette, de bűnösnek magát csak annyiban érzi, mint a katoná, aki a fronton parancsra gyilkol. Tiltakozik ama feltételek ellen, mintha tettét beszámíthatatlan állapotban követte volna el és sajnálja, hogy védője osztozik ebben a felelősségben. Nem vállal felelősséget azért, amit védője e tekintetben élete megmentésére megkísérel.

Nem elmezavarban követte el a tettet. Másfél esztendőn keresztül készült rá, behatóan és gondosan dolgozta ki tervét. Tudta azt is, hogy tettének mi a következménye. Amikor a törvényszék épületébe hozták, tisztában volt vele, hogy azt élve többé nem fogja elhagyni. Tudja, hogy itt számára csak egy ítélet lehet: a kötel általi halál. Teljes tudatában mindennek, vállalja tettéért a felelősséget. Csak azt kívánja hangsúlyozni, hogy nem személyes motivum, hanem politikai indok vezette tette elkövetésékor.

Már maga ez a per is morális igazolása tetteinek, — mondotta Adler. Eppen az igazság szolgáltatási viszonyok voltak azok, amelyek a háboru kezdete óta a legnyomasztóbban hatottak rám és azt az érzést támasztották bennem, hogy osztráknak lenni szegény. Nálunk azt vallják, hogy Ausztriában a nemzetiiségek okoznak a nehézségeket. Be fogom bizonyítani, hogy ez csak ügyes kifogás és Stürgkh miniszterelnök egyenesen kijelentett abban, hogy a parlamentet tönkre tegye. A történelmi fejlődés azt hozta magával, hogy Ausztriában az álnokság és a hazugság dominál. Minden csak tüzet és senkinek sincs meggyőződése. Ez az elletta napott engem cselekvésre. Tetteimmel le akartam rázni magamról pártomat. Meg kellett érniük azt, hogy az osztrák szociáldemokrata párt nem a maga elvei szerint járt el, hanem a német nemzeti elvek alapján.

Késő délután még mindig Adler dr. beszélt. Kijelentette, hogy a szociáldemokrácia eltért előbbi alapelveitől, amint azt a háboru kívánta.

Az elnök itt megszakítja és felszólítja, hogy az idő előrehaladott voltára való tekintettel fogja rövidebbre beszédét.

Adler dr. tovább beszél és kijelenti, hogy a háboru kitöréséig közte és az elvtársai között nem volt ellentét. Mikor a háboru kitört, egyes emberek azzal a követeléssel állottak elő, hogy el kell hagyni az internacionale eddigi álláspontját. Aki belekérte magát az én helyzetembe, tisztában lehet, hogy milyen politikai ellentétben voltam a háboru folytán pártommal szemben és miért akartam visszatéríteni elvtársaimat az internacionale tanításához. — Anarchista nem lettem. Soha nem akartam indítani egyéni akciót. A tömegharc álláspontján állok, amelyet minden eszközzel kell folytatni, ha kell erőszakkal is. Tetteimnek nem az volt a célja, hogy tömegharcot, vagy forradalmat idézzek elő. Azért cselekedtem így, mert tudatában voltam annak, hogy a pártvezetőség körében efféle szavakat nem lehet elmondani.

Az elnök ezután szünetet rendelt el, mely után Adler dr. folytatja vallomását. Reszletesen nyilatkozott az orosz szociálista forradalmárokhöz való viszonyáról. Kijelenti, hogy a vád azon állítása, hogy Ausztráról gyűlölködő torz képet akart volna festeni, nem igaz. Beszélt ezután a Markow és Kramarz perről. Elítéli a Landwehr bíróságot, mire az elnök

szigoruan megőrjíja. Kritizálja Stürgkh politikáját. A volt miniszterelnök a Magyarországgal kötendő kiegyezést anélkül, hogy minisztertanácsaival beszélt volna róla. Tisza István gróffal husz évre akarta megkötöni. Ez a viszony, Stürgkh és Tisza között volt a döntő az osztrák politikára, mert Stürgkh úgy tartotta csak magát, hogy Tisza szolgájává aljasodott. Kellott, hogy fordulat álljon be. A merénylet nem csupán Stürgkh ellen, hanem az osztrák erkölcök ellen is irányult. Stürgkh olyan jellem volt, amelytől a tiszteletet nem tagadja meg.

Végül este hét órakor végezte beszédét Adler dr. és utána a tanúk kihallgatása következett. Elsőnek a Meisl és Schaden étterem főpincéjét, majd Adler Viktort, a vádlott apját hallgatták ki. Ezután Aerenthal kapitány, Pernerstorfer, Austerlitz az Arbeiterzeitung főszerkesztője tettek tanuvallomást. Utána a tárgyalást holnapra halasztotta a bíróság.

H I R E K.

LEGUJABB.

Ejzel 2 órakor érkezett
telefonjelentés.

Megalakult az új orosz kormány.

Pétervár. A távirati ügynökség jelenti: Az új orosz kormány a következőképen alakult meg: Lwow herceg miniszterelnök és belügyminiszter, Terescsenko külügy-, Bonowalow kereskedelmi és ipar-, Godzew az állami ügyek ellenőre, Skrobeler (szociálista, a katonák és munkások tanácsának alelnöke) közmunkaügyi-, Teresowew (ügyvéd) igazságügyminiszter, Csernow (szociálista) földművelésügyi-, Plechanow (nemzeti szociálista) élelmiszer-, Kerenszki hadügy és tengerészet-, Singarow pénzügy-, Cseretelli postaügy és táviró-, Nekratow közlekedés-, Radulow közoktatás. Azonkívül Grimm tanárt és Savosky herceget, az első дума titkárát jelölték az alkotmányozó gyűlés és a nyilvános segélynyújtás minisztereinek állására.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Április 29-én este egyik buvárhajónk Scarboroughi megerősített angol parti várost gránáttal lőtte. Több kifogástalan találatot állapítottunk meg. Május 5-én a Lavater nevű angol flottakísérő hajót buvárhajónk elsüllyesztették. Az Atlanti oceanon és az angol csatornában egyik tengeralattjárónk elsüllyesztett 11 gőzöst, 3 vitorlást és 11 halászhajót, összesen 25000 bruttoregiszter tonnával.

— Személyi hír. Mint őszinte részvétellel értesülünk, Ottenberg Tivadar m. kir. udvari tanácsos, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöke, az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatója napok óta betegen fekszik. Ottenberg udvari tanácsos legutóbbi budapesti hivatalos utjáról gyöngéledve tért vissza; előbb csak influenzát sejtettek, orvosai: Löwinger Miksa dr. és Groszmann Jakab dr. azonban csakhamar megállapították, hogy tüdő- és mellhártyagyulladás van; a nagy beteg már átessett a krízisen és minden remény megvan rá, hogy erős szervezete csakhamar leküzdje a reá-tört bajokat. A beteg Ottenberg udvari tanácsost családjá a leggondosabb szeretettel veszi körül és önfeláldozóan ápolják. Betegségének híre már napokkal ezelőtt elterjedt úgy Aradon, mint az ország mindama részein, ahol több évtizedes értékes közéleti és közhasznú közgazdasági működését intenzíven figyelik és barátai, tisztelbi személyesen, valamint levélelileg elárasztják érdeklődésükkel. A nagybeteg a mai napot már nyugodtabban töltötte, láza csökkent és remélhető, hogy valamennyiönk őszinte öröme, rövid idő múlva vissza fogja nyerni teljes munkaképességét, hogy ujult erővel folytathassa társadalmi és közgazdasági tevékenységét.

— Bizalom a kormány iránt. Bulapestről jelenti: Földi-Aranyos var. egye. törvényhatóság-vezetése ma tartott közgyűléseben egyhanguán a kormány iránti bizalmának adott kifejezést.

— Megszünik a „Höfer jelentés.” Bécsből jelentik: Höffer Ferenc lovag altábornagyot, a vezérkari főnök eddigi helyettesét, a hadügyminisztérium osztályfőnökévé nevezték ki. A hivatalos hivatéri jelentések alá most új név kerül.

— Meghalt Putnik vajda. Nizzából jelentik: hogy Putnik vojvoda, a szerb hadsereg volt vezérkari főnöke hosszas betegeskedés után ma meghalt. Mint ismeretes, az elhunyt aggyastyan a háboru kitörése után Budapesten keresztül igyekezett haza felé és utjában Budapesten elfogták. Másnap a tábornokot szabadon eresztették és Putnik haza utazott Belgrádba, ahol később átvette a szerb haderők főparancsnokságát és több, mint egy éven át ő vezette a hadműveleteket. 1915 év őszén, amikor a szerb hadsereg csapataink elől olyan esufenen meglútoit, kénytelen volt lemondani és nagy betegen Albánián keresztül menekült az Adria felé, majd Olaszországba utazott, innen pedig Franciaországba és végül Nizzában telepedett le. Itt érte utól az elkerülhetetlen sors. Kiváló katonai tehetség volt, aki a balkáni hadjáratban nagy győzelemre vezette a szerb hadsereget. Nemzeti hálójá ekkor a vojvoda méltóságra emelte.

— Eltemették Duka Gézané bárónét. Temesvárról jelentik: A kádári dráma mindkét áldozata örök nyugalomra pihenni immár. Duka Gézané báróné holttestét érekeporsóba téve, a gyermekkorház halottas kamrájában ravatalozták fel. Az egyházi beszontelést tegnap délután félőtkor végezte nagy papi segédlettel Novakovics görög keleti szerb esperes. A szertartáson, amelyen Létics György dr. püspök is ott volt, nagyon kevesen jelentek meg. A koporsót ma reggel Kádára szállították és az ottani templomban helyezték ravatalra. A végleges temetés ma délután öt órakor történt. Az egyházi szertartás után a báróné koporsóját a templom alatti családi sírboltba helyezték Duka Géza báró koporsója mellé. A dráma másik áldozatának: Loy Raymondnak is megtörtént már a temetése. Családjá ma reggel hozta haza holttestét, amelyet a gyárvárosi temető halottas házában ravataloztak fel. A temetés délután öt órakor ment végbe.

— Hősi halál. Ullmer Géza, a császári és királyi 69. gyalogezred tartalékos őrmestere május 8-án, életének 33-ik évében, hazatias kötelességének teljesítése közben, az olasz harctéren hősi halált halt. Földi maradványait öt szerető bajtársai és felebbvalói őszinte részvétele mellett az 524-es maslaton levő temetőben helyezték ideiglenesen nyugalomra. Családjá, fiatal felesége és kis gyermeke iránt mély részvét nyilatkozik meg Dombegyházán, mely községnek tiszteletben állt polgára volt a hősi halált halt férfiú.

— Tejhamisítók elzárása. Az aradi rendőri büntetőbírószék apró-cseprő ügyei között ma is a tejhamisítók adják a legtöbb munkát. Nincs nap, hogy a rendőrbírószék ne ítélne el egy-két aradvidéki tejeskofát. Legtöbbször azonban egész tárgyalási napokat vesznek igénybe a tejjel manipulálók. Egész seregbe már ilyenkor szigorú ítéletet a rendőri büntető bíróság és a tejerzsiák is tovább folynak mind szigorubbán. Ezek a rendszabályok azonban agylátszik még mindig gyengék ahhoz, hogy az üzérkedést elnyomják. Az aradi piacra behozott tejnek hatvan-hetven százaléka ma is nagy mértékben vizezett. Usak a legutóbbi napok egyike egy kereskedő az Andrássy-téren felhívta a posztoló rendőr figyelmét egy tejeskofára, aki előállította a rendőrségen. A végbírószék megállapította, hogy 80 százalékkal vizezett.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Berlin. Bethmann-Hollweg birodalmi kancellár Zimmermann külügyi államtitkár kíséretében a nagy főhadiszállásra utazott, hogy ott Czernin Ottokár gróf külügyminiszterrel tárgyaljanak.

Basel. A svájci sajtó megállapítása szerint Svájcban több, mint 30000 olasz szökevény tartózkodik.

Basel. Itteni lapok szerint komoly zavargások voltak Milanóban és más északolaszországi városokban a békéért.

Rotterdam. A Manchester Guardian írja: Nincsenek pontos adataink május első felében mik voltak a tengeralattjárók pusztításai, de véleményünk szerint a veszteségek igen súlyosak és módfelett növekedtek.

Stockholm. Alexejew tábornok Pétervárra érkezése a frontról nagy föltűnést keltett. Kerenski hadügyminiszter mellett nagy tüntetéseket rendeztek.

Lugano. Pétervárról jelteti a Corriere della Sera: Gueskov beszédében a következőket mondotta a francia delegátusainak előtt: Felelőtlen hibák vesznek titeket körül, akik

nektek csak kellemes dolgokat mondanak. Szavaimat általatok az egész orosz néphez intézem. Van valami, amihez hozzányulni abszolúte tilos: ez a hatóságok tekintélye és felelőssége. Azok az elvek, amelyekkel Oroszország ma az államtól és a hadsereget kormányozni akarja, egy országban sem léteznek. Az az út, amelyen ma haladunk, veszedelemhez vezet. Oroszországot ugylátszik csak esoda mentheti meg. A hadügyminiszter szavaira Zinogin orosz forradalmár válaszolt, aki Svájcban Németországon keresztül néhány nap előtt tért haza. Tudni kell, hogy miért harcolunk. Szövetségesekkel kötött összes titkos szerződéseket közölni kell. Továbbá egész Oroszországot katonai, munkás és paraszt diktatura alá kell helyezni.

München. Anglia és Amerika egyezséget kötöttek, amely szerint Amerika július 1-én 20000, július közepén 150000—200000 tonnyi hajót fog Anglia rendelkezésére bocsátani. E mennyiségbe az elkobzott német hajók is beleszámítva.

tejet árusított. A tejescsóna Dreesin Györgyné volt, akit már többször megbüntettek a rendőrbírószágon. Grumáz László dr. rendőrkapitány ma tizenöt napi elzárásra és száz koronapénzbüntetésre ítélte. Ugyancsak ma tárgyalta Zsurzsa György ügyét is, aki Arad határában egy nagyobb tejgazdaságban gulyás. A gulyás naponként számtalan aradi uricsaládhoz szállított be tejet, amit a tanya birtokosának tudta nélkül vízzel felhígított, aztán a maradékot mindennap a piacon értékesítette. Grumáz dr. öt napi elzárásra és száz korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Meglassítják a vonati közlekedést.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Junius 1-től az államvasutak menetrendjében változások lesznek. A vonatok számát nem csökkentik, de az utazások az egyes vonalakon mégis hosszabbak lesznek, mint ma, mert a vonatok menetsebességét csökkenteni fogják. A közlekedés a gyorsvonatokon átlag 20, a személyvonatokon 40—60 perccel lesz késedelmeesebb, mint az eddigi menetrend szerint. Az új menetrend június 1-én lép életbe és Budapesten és az összes vasuti állomásokon e hó 1-én hirdetményileg kifogják függeszteni. Lassabb lesz a vonatok sebessége a budapest—bécsi, győr—fehérvári, budapest—szolnok—arad—tövisi, budapest—nagyvárad, budapest—hatvan—rutkai vonalon.

— **Névváltoztatások.** Kiskoru Tuschák Márton László aradi lakos, felsőkereskedelmi iskolai tanuló családi nevének Tolnai-ra, kiskoru Franciszti István hódmezővásárhelyi születésű aradi lakos, családi nevének Bérczi-re, kiskoru Marek Sándor aradi születésű, londoni lakos, családi nevének Meggyesi-re, kiskoru Mayer Károly kistélyi születésű, aradi lakos, családi nevének Major-ra és Spitzer Jenő győri születésű, dévai lakos, családi nevének Kára névre kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **A Simonyák-hagyaték.** Az Aradi Közlöny felszólítására Joó Béla az Arad városi árvaszék helyettes elnöke a mai napon folyamatba tette az eljárást a Simonyák-hagyaték ügyében. A rendőrségi bejelentőhivatal megállapította, hogy Simonyák volt felesége gyermekeivel együtt Budapestre költözött. Joó Béla árvaszéki helyettes elnök tehát a budapesti államrendőrség bejelentő hivatalánál érdeklődik jelenlegi lakóhelyük iránt, továbbá átírt a soproni kir. járásbíróhoz hivatalos értesítést kérve a Simonyák-hagyaték ügyében.

— **Bolgár kikötőkbe rendelt teherárak felvételének megszűntetése.** A Magyar Királyi Folyam és Tengerhajózási R. T. közli, hogy a

rendeltetési állomásokon fennálló árutorlódás miatt a bolgár kikötőkbe rendelt teherárak felvételét, a forgalom részére nyitott állomásokon további intézkedésig azonnali érvénytelen megszünteti. E forgalom újból való megnyitása annak idején közzé fog tétetni.

— **Halálozás.** Előkelő aradmegyei családokat borított gyászba egy általánosan tisztelt rokonszenves kereskedő halála. Marosborsán május 17-én, életének 54-ik évében rövid szenvedés után meghalt Seidner Márton, aki évtizedekig a Seidner Bernát és fiai cégnek soborsini üzletvezetője volt, majd nyugalmába vonult Marosborsán. A legutolsó választási küzdelemben élénk részt vett. Temetése ma 18-án délután 5 órakor volt, holttstét a soborsini sírkertben helyezték örök nyugalomra. Két fia Seidner Ferenc zászlós és Seidner Ernő kadett az orosz hadtérén van, és így nem jelenhettek meg atyjuk temetésén.

— **Az ügyvéd a zárdában.** Kaptuk a következő levelet. Igen tisztelt szerkesztő ur! Engedje meg kérem, hogy az „Aradi Közlöny” folyó év május hó 6-i számában megjelent „Vallás és lakásváltoztatás” c. cikkre, röviden és tárgyilagosan megtegyem észrevételemet — s kérem ennek helytartói, becseslapjának valamelyik közlelőbi számában. A szóban forgó ügyvédnek áttérésére vonatkozólag megjegyzem, hogy az áttérési szándék bejelentése hivatalos helyiségben történt, félévvel a lakásváltoztatás előtt, mit okmányokkal bizonyíthatok és így folyamatban volt már akkor, mikor az illető ügyvédnek eszeágában sem lehetett, hogy saját kényelmes uri lakását kiadva valaha a zárdabéli lakásba költözzék. Ugyancsak nyomtatékkal jegyzem meg, hogy a lakáskiadás föltételei között eddig semmi vallási szempont nem szerepelt. Lakott itt már lutheránus, református — Kálvinista — nem is egy — éveken keresztül megelégedettségben. Kiváló tisztelettel: P. Fekete Albert Fausztján r. k. lelkész, zárdafőnök.

— **Köszönetnyilvánítás.** A katonaeorvosok étkezdéje 50 koronát volt szives az aradi izr. jótékony nőegylet által fenntartott népkonyha javára adományozni, mely nemeslelkű adományért hálás köszönetet mond: az elnökség.

— **Hadjótékonyosság.** Acsay Jenő szakaszvezető 10 koronát adományozott a rokkant katonáknak. Vértés Ignác Borosjenő, 5 koronát küldött az aradi zsidó árvaház részére.

— **Cigaretta hüvelyek Ingusznál.** 3243

— **Helybeli és vidéki viszonteladók részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló-és levelepapírosok, papírzacskók, képes levelező-lapok, papírszalvéták, noteszek stb. legolcsóbban Kerpel Izsó papírnagykereskedésében.**

— **A legjobb légnemű mosógép az Aerowash fél idő alatt 70% szappan megtakarítással dolgozik. Ára 24 korona. Magyar Ferenc Arad.** 851

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Előadás a többtermelésről.** Az „Aradi mérnök és építészegylet” kezdeményezésére, érdekes és tanulságos előadást tart szombat délután 6 órakor a városháza dísztermében Rozsnyay Károly kir. műszaki tanácsos. Az előadás, mely Budapestn nagy érdeklődéssel hallgattatott, a mezőgazdasági többtermelést tárgyalja igen érdekes adatok összeállításával. E tárgynál idősebb és fontosabb ma alig van. A mérnök-egylet ezuttal felhívja az érdeklődők figyelmét az előadásra.

— **Teljes vasárnapi munkaszünetet kérő alkalmazottak.** Arad város fűszer- és rövidáru nagykereskedőinek alkalmazottai hivatkozással arra, hogy a kereskedelmi alkalmazottak munkabíróbb része hadbavonult s akik most teljesítik a nehéz fűszeres munkát, azok részben nők, részben katonai szolgálatra alkalmatlanabb gyenge fizikumú egyének, a mai napon azzal a kérelemmel fordultak a nagykereskedő cégekhez, hogy legalább a nyári hónapokban azonnal kezdődő hatállyal teljes vasárnapi munkaszünetet élvezhessenek. A méltányos kérés indoklására éppen elegendő okot szolgáltat ezeknek a nehéz fűszeres munkát végző embereknek az igénybevétele. Hat napon át a legsúlyosabb munkában görnyedeznek az angróban dolgozó üzletek alkalmazottai, végzik redukált létszám mellett a nem csökkent munkát s idő előtti kimerülésüket elkerülendő, érdekében áll magának a munkaadónak az, hogy alkalmazottai egy napi teljes pihenővel vissza nyerjék munkacerefüket. A főváros után Temesvár, Szeged és Nagyvárad nagykereskedői is szabadnapot adtak vasárnapra alkalmazottaiknak, hiszszük, hogy Arad liberális gondolkodású nagykereskedői sem zárkoznak el az alkalmazottak kérésének teljesítése előtt.

MOZGÓKÉP SZÍNHÁZ

Homunculus V.

(Leszámolás az emberiséggel. Bemutatja ma az Uránia.)

A Homunculus-film eddigi részletei egyre fokozódó érdeklődést keltettek a sorozat befejezése iránt. Mi lesz a műtamber vége, akinek különös származás emberfeletti erőt és szokatlan lehetőséget nyújtott? Rövid vonásokban eddig körülbelül ez történt:

Edgar Rodinnak hosszas kutatás után sikerül az első műtamber megteremtése. A műtamber Homunculus természetében egészen elűtő lesz az embertársaitól. Mikor férfikorba kerül, megdöbbenéssel tapasztalja ezt saját magán. Erzésvilágából hiányzik a legszebb, a legmagasztosabb érzelm: a szerelem. Emiatt ellensége lesz nemesak megteremtőjének, hanem az egész emberiségnek, mintegy kiközösítve érzi közülük magát. A Homunculus sorozat eddigi négy filmje különböző szituációk sorozata volt. Homunculus keresve kereste azt a nőt, aki talán mellette lenne hozzá, aki megismertetné vele a szerelem minden gyönyörét. Csalódások láncolata volt mindaz, ami eddig Homuncullussal történt.

Az ötödik részletében a sorozatnak változás történik. Homunculus most már lemondott arról, hogy átérzeze egy nő szeretetének melegségét. Most már csak egy gondolat tölti el. Pusztítani fogja az embereket, ahol csak tudja. Homunculus alakja gigantikus és démonikus embertársaihoz viszonyítva. Csak egy jelenetet említtünk ebből az ötödik részletből, amely megérteti szimbolikus szépségét. Homunculus, mint a Halál vágat egy paripán keresztül az egész országon. Ez a fotográfiailag is lenyűgöző szép részlet sejteti az egésznek nagyszerűségét. Az ötödik részlet címe „Leszámolás az emberiséggel”, de mintha ez a mysterien megalkotott Homunculus-film túlnőne a mozi keretein. Nem muló gyönyörködést idéz csak elő. Tartalma mélyebb nyomokat hagy a néző kedélyében. Ebben a részletben a Homunculus-film megint oda emelkedik, ahol az első volt. Felülmul hatásával sok színpadi drámát. A film fotográfiai szempontból abszolút művészetel készült. Minden egyes részlete mint hatásos festmény egymagában is megállná a he-

lyét. Olaf Fönns épp olyan félelmetes, mint az elsőben. Csupa erő, szinte robbanásig telítve indulattal.

* **Királytigri IV. az Apollóban.** (Uj arany-sorozat film.) Annak az érdekes detektív regénynek, amelyet „Királytigri” cím alatt adott át az amerikai World-filmgyár a mozi publikumának, egyik legérdekesebb fejezetét mutatja be hétfőn az Apolló-színház. A kalandos multu Jimmy Valentine kerül ismét elénk, hogy zenialítását ismét megmutassa.

* **Nordisk-premier az Apollóban.** A Nordisk-filmgyár ügyeskezü mesterei nemcsak arra ügyelnek, hogy márkájuk nivóját megőrizzék, vagy emeljék, hanem a képek cselekményeinek változatosságáról sem feledkeznek meg. A modern élet ideges hangulatától merész átmenettel a szingazdag Kelet oázisára vezeti a mozi közönséget a Nordisk-filmgyár ma bemutatott filmjével. Egzotikus levegőben, színekben és hangulatokban gazdag földön történik a darab drámai erővel megírt meseszövege, amely igen érdekes a mi számunkra sok népszerűséget hoz. Tőlünk távol élő emberek szokásait és indulatait ismerjük meg a pompás drámában, amelynek festőien szép kiállítását külön meg kell említenünk. A drámán kívül még két pompás bohózat teszi változatossá a műsort, amely még szombaton és vasárnap kerül vetítésre.

SZERKESZTOI UZENETEK.

F. Sz. A segédszolgálatos tanítókat is összeírják a revíziós névjegyzékben, azonban nem kerül sor a bevonulásukra, mert a 4100—1917. számú honvédelmi miniszteri rendelet értelmében a segédszolgálatos felmentetteket a revízió következtében sem fogják behívni. A beküldött bélyegeket a vakkatonák alapjára adjuk.

K. R. sorsjegyei nem nyertek.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Arad, 1917. évi május. hó 17-én, szombaton:

C) Berlet. C) Berlet.

Tökéletes asszony.

Operette.

Kezdeté 7 órákor.

A szerkesztésért felel:

Rudnyánszky Endre távollétében

Stapfer József.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közöltéért nem vállalunk felelősséget)

özy. Seidner Mártonné szül. Goldberger Zsuzsi úgy a maga, mint pedig gyermekei Seidner Ferenc, Ernő és Imre, valamint anyósa özy. Goldberger Gáborné és számos rokon és jóbarát nevében fájdalomtól megtört szomorodott szívvel tudatják, hogy a forrón szeretett felejtetlen férj, legönfeláldozóbb apa, illetőleg testvér és rokon

Seidner Márton

rövid szenvedés után folyó hó 17-én éjjeli 1 órákor életének becsülettel és fáradhatlan munkával eltöltött 54-ik, legboldogabb és felhőtlen házasságának 21-ik évében jobblétre szenderült.

A drága halott földi maradványait folyó év május hó 18-án délután 5 órákor fogjuk a soborsini sírkertbe örök nyugalomra helyezni.

Marosborsa, 1917. évi május hó 17.

Áldás lebegjen drága porai felett!

Seidner Emil, Seidner Miksa, Dr. Székely Salamon, özy. Kálat Ignácné szül. Seidner Ernesatin, Dr. Csapkovits Károlyné szül. Seidner Gizella, Trostler Dezsőné szül. Seidner Klementin, testvérei. Seidner Em. Iné szül. Deutsch Julka, Dr. Székely Salomoné szül. Heuduschka Mariud, sógora. 3217

özy. Ulmer Gézáné úgy a maga, mint kis fia, Géza nevében, mely fájdalommal tudatja csekély számú ismerőseit, hogy forrón szeretett férje

Ulmer Géza,

a os. és kir. 68. gy. o. tart. őrmestere,

f. hó 8-án, életének 33-ik évében, hazafias kötelességének teljesítése közben, az olasz harctéren hősi halált halt.

Drága halottunk földi maradványait az 524-es magaslaton levő temetőben helyezték ideiglenesen nyugalomra. Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért f. hó 21-én lesz megtartva a dombegyházi róm. kath. templomban.

Pihenése oszandes, drága emléke áldott legyen.

Dombegyháza, 1917. május 18. 3216

ARADI KÖZLÖNY

1917. évi június hó 1-től új előfizetést nyitunk az „Aradi Közlöny”-re.

Előfizetési árak

helyben és vidéken:

Egész évre . . . . . 36 K.
Fél évre . . . . . 18 „
Negyed évre . . . . . 9 kor.
Egy hóra . . . . . 3 „

Tessék mutatványszámot kérni.

A készpénznélküli hadikölcsönjegyzést

lehetővé teszi

„Az Anker” hadikölcsönbiztosítása

célszerű, mert a

VI. magyar hadikölcsön

biztosítását K 500-tól K 4000 ig formaszabók és orvosi vizsgálat nélkül teljes értékűen az első biztosítási naptól kezdve, háború esetére is, lehetővé teszi.

hazafias,

mert a hazát a béke gyors létrejöttéhez segíti,

rendkívül olcsó,

mert a magában alacsony díjköltség a hadikölcsön magas kamatozása folytán adott készpénz megtérítés levonásával oly csekély, mint az semminemű más biztosításnál nem áll fenn; kényelmes díjfizetés akár havonként, akár hetenként, sem délyeg, sem más illetékek nincsenek.

Közelebbi felvilágosításokkal és ajánlati úrlapokkal díjmentesen szolgál

„Az Anker” élet- és járadékbiztosító társaság vezérügynökeége:

Kornis Testvérek

Arad, Vörösmarty-utca 1.

és

az Aradi Általános Takarékpénztár R. T.
Arad, Szabadság-tér 7. sz., I. em. 3191

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosító szer, finom fűszeres ízű, zsongító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbeteg részére és ott, ahol a condurongó kéreg javulva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a mosnahezen beszeresztendő Acido pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1843

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja és eltüntet mindenféle arctisztatlanságot. Ara egy tégelynek K 1.50.

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenkor otthon készíthet 1 adag CITRAS-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád

gyógyszertárában
Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Cognac:

Keglevich,
Dékány, Marty,
Adriatica gyártmány,

valamint likőr és rum, palackokban beszerezhető nagyban és kicsinyben 2056

Welszberger Sámuel
utódánál

Körösvölgyi Pálinkaraktér
Arad, Andrassy-tér 5. Telefon 651.

Viszonteladók:

100 db vegyes lev. lap K. 6.—
100 „ aranyos fényes lap K. 8.—
100 „ gelatin fényes lap K. 6.—
100 „ matt lev. lap K. 5.—
100 „ művész lap K. 12.—
100 mappa 10/10 levélpapír és boríték, jó minőségben K. 32.—
valamint más olosó papíráruk kaphatók 3051

Deák Béla

Lönyv- és papírkereskedésben
Arad, Forray-utca. Telefon 902.

127—1917.

Árverési hirdetés.

Pankota község tulajdonát képező és kiselejtezett 2 darab tenyészbika **f. hó 19-én** a község háza udvarán nyilvános árverésen legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Pankota, 1917. május hó 14.

3207

Gherba,
jegyző.

13848—1917.

Hirdetés.

A honvédelmi miniszternek 23500—el. 20—b—1916. számú rendelete alapján a városunk területén található és múlt év december hó 10-től december 20-ig összeírt 16, öszvér, öszvér-szamar és szamar, valamint az ezekhez tartozó máhás állat felszerelések osztályozását rendeltetvén el, ezen loosztályozás megtartására f. évi május hó 22-től bezárólag 25-ig terjedő időt jelöljük meg.

Felhívjuk a lótulajdonosokat, miszerint a loosztályozásra vonatkozó alábbi rendelkezéseket pontosan betartsák.

A loosztályozás a nagyvásártéren, a honvédelmi laktanyával szemben fog megtartatni a következő sorrendben:

- Május 22-én a belvárosban és az Újtelep külterület részben.
- Május 23-án a Sarkad és Erzsébet külvárosokban.
- Május 24-én a Söge, Poltura és a Gáj külvárosban.
- Május 25-én a külhatáron található lovak lesznek előzetendők.

A loosztályozás mindennap reggel 7 órakor kezdődik. A már összeírt lovakat kézen és egyenként kell elővezetni és egyuttal a lovakhoz tartozó máhás állat felszereléseket be kell mutatni. A nyilvántartó lappal ellátott lovakkal a nyilvántartó lapot is el kell hozni.

a) Azok a lovak, melyeket betegség, vagy valamely járvány elhurcolásának veszélye miatt nem lehet vagy nem szabad istállóba kivezetni,

b) azok a lovak, melyek az osztályozás évében 4 éven aluli maradnak,

c) azok a lovak, melyek egy előbbi osztályozás alkalmával „mindenkorra alkalmatlan”-nak találtattak, azonban az ezen lovannál kiállított „tanúsítványt” (vöröslapot) a lótulajdonos az osztályozás előtt a kapitányi hivatalba megerősíteni köteles.

A loosztályozó bizottság katonai képviselője a már összeírt máhás állat felszereléseket a birtokosnál megtekintheti.

A megtekintésnél megmozgott katonai képviselő nyílt parancsai fogja magát igazolni.

Aki a lovaknak az osztályozáshoz való vezetése és a máhás állat felszerelése bemutatása tekintetében fennálló törvényes rendelkezéseknek nem tesz eleget, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettetik. A városi tanács.

URANIA SZÍNHÁZ.

61

Szombaton és vasárnap

ROMUNCULUS V.

Számozott jegyek délután 3 órától a mozi színházban válthatók.

AKI

házat, vagy földbirtokot

venni vagy eladni akar,
ferduljon bizalommal

Lustbader Adolf
ingatlanforgalmi irodájához Révay-utca 2. sz.,

ahol kisebb-nagyobb házak, birtokok előjegyzésben vannak. Megbízásokat ingatlanok eladására és vételére elfogadok.

Telefon 961. szám.

Földbirtokosoknak

25 évre 7% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 6% annuitás teljes árfolyam,
50 évre 5-6% annuitás 99% árfolyam
63 évre 4-85 annuitás 95% árfolyam
65 évre 5-66 annuitás 99% árfolyam mellett, továbbá aradi és békéscsahai házakra 50 évre 6% annuitás 98% árfolyam mellett törlesztéses kölcsönöket folyosítat a parcellázásokat vállal a

Budapesti Kölosönközvetítő és Parcellázó Reszvénytársaság
Budapest, VIII. Kenyermező u. 6.
Aradi megbízottunk: Bonyhádi József ut. Kapa-u 47., d. u. 2-ig.

Lapkihordó pár

jó fizetéssel

felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Ervényes 1917. év április hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg. (csak katonáknak) 8:20
Személyvonat délelőtt . . . 11:42
Személyvonat este 9:39

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. u. (csak katonáknak) 1:25
Személyvonat este 7:25
Személyvonat reggel 5:45

Budapestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután 2:10
Személyvonat reggel 7:50
Személyvonat este 9:10

Budapestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este 6:59
Személyvonat délután 8:31
Személyvonat reggel 5:57

Békéscsaharól Nagyváradra ind.:

Személyvonat reggel 4:35
Személyvonat délután 1:35

Nagyváradról Békéscsahára ind.:

Személyvonat délelőtt . . . 10:10
Személyvonat este 7:52

Ertesítés!

A n. é. hölgyközönség szíves tudomására hozom, hogy Andrassy-tér 5. szám alatt (a Lloyd palotában) női kalapszalont nyitottam.

Eveken át a külföld legnagyobb v. roszáiban működtem s így munkám a legenyesebb izlésnek is megfelel. Alakításokat modell után vállaltok, régi formákat is hasonlóképp alakítok. Kosztümökhöz való kalapot azonnal készítek. Szíves pártfogást kér

1577 **MOHR D.** Andrassy-tér 5. (Lloyd palota).

Fagydaganganatok

elmulasztására, fagyviszketegség biztos meg-

szüntetetésére legjobb szer a

FRIGIN.

Ara ezzel és utasítással 1 korona.

Legfájdalmasabb tyukszeméitől

is 3 nap alatt mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. — Kezelése igen egyszerű, nem piszkít, nem ragadós. A beszerzésnél vigyásként kell az ANAGALLIN szóra. Ara használati utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtására a legsikeresebben és teljesen csak a „Phenol-sav”-val eszközözött. A butorokat nem rontja, még a petéit is kiirtja. Ara 1 üvegnél 1 korona.

Legjobb fekete hajfestő

a „Meiogen”. Egy pár perc alatt bármely haját, vagy bajuszt a legszebb

állandó fekete szívre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara 3 korona 40 fillér.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Árpád

gyógyszertárban

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséért 8 Mór. Vastagabb betűkkel 16 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/6 óráig vesszünk fel.

A kiadóhivatal felelőségre magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

I.

A „Vidéki”-be olvasott elkeréhez gratulálók, ezáltal én kívánok sok szerencsét!” 3210

18 éves leány

tisztelegő ismeretséget kötne komolyabb férfival. Leveleket „Tavaszi” jellegűre kér. 3221

Oktatás.

Keresek, asszokintás.

(Négy havi magántanfolyam felnőttek részére.) Könyvelés, gyors- és gépirás, levelezés, számtan és irodalmi munkákot bevért gyakorlati módszer szerint. Nappali és esti tanfolyam. Díjtalan állásközvetítés. Lázár Vilmos-utca 2. 3234

Alkalmazást keres.

26 éves,

a háztartás minden ágában járatos, megbízható nő ajánlkozok vidékre házaszatónak, esetleg gazdaságnak. Kossuth-utca 43., G. F.-né. 3222

Alkalmazást nyer.

Megbízható gyermeknevelőt,

aki a takarításban segít, keresek 3 éves kis fiúhoz. Szerényi, Neuman palota, II. emelet. 3209

Beltisztoló

és kifizető tén alkalmazást nyer Krausz Paulin könyvkereskedésében. 3201

Megbízható,

komoly bolttisztoló június 1-re felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 3238

Mendonyvezetőket

keresünk munkotai és a borossebesi iparvasutunkhoz. Jelentkezni lehet Hazai Fatermelő részvénytársaságnál, Boros Bentér 20. 3158

Női könyvhasználatot

keres az aradi Epidemiapital. Jelentkezni a könyvtárban. 3177

Jó bizonyítvánnyal

bíró szakácsné uriháznál június 1-re felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 2000

Könyvelő, vagy könyvelőné,

ki a könyvtárban, levelezésben, gépirásban, számadások készítésében teljes jártassággal bír, alkalmazást nyer június 1. belépéssel. Pályázatok bizonyítvány-másolatokkal és fizetési igény megjelölésével Vajda Zeigmond kunágotal gazdasága, u. p. Magyar-Bánhogyos címre küldendők. 3070

Lapkiterelő-pár

jó fizetéssel felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7891

Ingtalan.

Modern új ház

6 szobás, fürdőszoba, vízvezetékekkel és villanyvilágítással, nagy gyümölcsös kerttel, eladó. Tudakozódnál Arany éz utca 12. szám. 3208

Új magánház

szabad kézből eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3148

Határ-utca 17. számú ház

eladó. Bővebbet Sziklay Lajos cég, Thökölytér 7. 8152

Jól jövedelmező

18bb lakással bíró uriház eladó. Csiky Gergely-utca 25. 3197

Kapa-utca

7. számú sarokház régen fennálló üzlettel, nagy telekkel és kerttel betegség miatt eladó. Bővebbet Weisz Davidnál Kossuth-utca. 3198

Hindenburg-(volt Pécska) ut 1. számú ház, a pályaudvarral szemben, kocsma és szálloda helyiséggel, eladó, tisztán 7%-ot jövedelmez. Értekezhetni özv. Mihajlovics Demeternél. Kelemen-tér 6. ajtó 17. 3147

Kiadó lakás.

Calmosan bútorozott

utcai különbejáratu szoba, villanyvilágítással, azonnal kiadó. Aulich-utca 20. I. em. 3170

Üzletek.

Tótkomlóra

1346. házszám alatti, a buzapiac téren levő, 35 éve működő, igen forgalmas vendéglő, mely bármely más ipari célra is alkalmas, nagy telken fekszik, eladó. Bővebbet a tulajdonosnál, özv. Rohoska Istváné, Tótkomló. 3169

Gyógyászat.

Hehs Vasas orvos

Suverén szer vérezékenység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő idegbajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer málikius fertőzések és minden infektióból eredő meg- betegedés ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 3-50 kor. Hehs gyógyszerár, Földesgyógyászatár. 12

Vétel és eladás.

Cimbaleom

pedálos, teljesen új, jutányos áron eladó Cim a kiadóhivatalban. 3160

3 cséplőgarnitúra

felszereléssel 11.000 koronáért eladó. Esetleg külön-külön. Bővebbet Ardelean Octavian, Nadab. 3218

Eladó

egy 3/4-es kétajtós Wertheim-kassza. Cim a kiadóhivatalban. 3220

Eladó

10 drb új 10-es és 7 drb új 8-as Bächer kormány, 25 drb. cs. rozolya, 12 drb 8-as nád, 500 drb kecskavar. Ade mann Ferenc, Ujzentanna. 3219

Egy azonnali

használatba vehető jókarban levő cséplőgarnitúra, teljes felszereléssel, sürgősen, minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3154

Tégla

jóminőségben, nagy és kis mennyiségben, jutányos áron kapható. Jiraszek iroda, telefon 1097., vagy Lázár Iroda, Hasszinger u. 5., telefon 747. 2781

„Főszilát”

cséplőgéphez, használt, de jó állapotban levőt, megvételre keresek. Szlovák, Temesfűves. 3190

Himzett Grandin Blazok

24-28 koronáig nagy választékban kaphatók Marosparti Aruház, Forray-utca. 2861

Használt ólom

megvételre keresetek. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Különbéle.

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer, Hehs gyógyszerész tyukszem-tapasz. A legmeggröztöttebb tyukszem a tapasz párnái használata után leválik, a gyötörő fájdalom azonnal megszűnik. Ára 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földesgyógyászatár Arad. 12

Kiadó.

József főherceg-ut 22. sz. alatt 2 utcai és 2 udvari szobából álló helyiség irodának f. év augusztus 1-től kiadó. Bővebbet az Aradi és csanádi egyesült vasutak Magánüzemeinek központi felügyelőségénél. 1868

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvételnek a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc- u. 8. Ugyanitt kapható az „Aradi Közlöny.”

Teljes

ovoda felszerelés eladó.

Ugyanott alapos

zongora oktatás

kezdők és haladók részére.

Cim a kiadóhivatalban. 2491

5/1917. évi sz.

Árverési hirdetmény.

Néh. Fehér Mihály volt aradi lakos hagyatékához tartozó 2 db Aradi ipar- és népbank részvény, 1 db Aradi polgári takarékpénztári részvény, 1 db Aradi közgazdasági bank részvény, 5 db Világosi takarékpénztári részvény, 4 db Magyar vöröskereszt sorsjegy, 2 db Bazilika sorsjegy, 2 db Magyar vöröskereszt sorsjegy 1917. évi május hó 26. napján d. e. 9 órákor Aradon, Asszony-ter 25 sz. alatt hivatalos helyiségben megtartandó nyilvános árverésen eladni fog.

Arad, 1917. május 18-án.

Dr. Pálmai,

kir. közjegyző.

3223

919-1917. kn.

Hirdetmény.

Több előfordult veszteségi eset következtében elrendelem, hogy Aradváros területén lévő összes kutyák folyó évi május hó 6-ól számított 90 napig állandóan köve tartassanak vagy pedig harapás elleni biztos szájkosárral ellátva póráron vezetessenek.

Figyelemztetem a közönséget, hogy miután az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t. c. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földmívelési minisztérium által 40 000-1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint: ezen rendelet érvényének tartama alatt mindazon kutyák, amelyek szájkosár nélkül, vagy szájkosárral, de pórás nélkül szabadon járnak, a pecérek által elfogataak és elfogatásuk után azonnal ki fognak irtatni.

A rendőrkapitányi hivatal mint I. fokú állategészségügyi hatóságától

Green Nándor,

tőkantány

HÁZ

adás-vételeket és ezekre amortizációs kölcsönöket közvetít. Több kisebb és nagyobb bérházat jutányos áron vételre ajánl

Szücs F. Vilmos

Arad, Karolina-utca 10. 2473

Birtok-eladás.

Németszentpéteren 180 cat. hold szántó-föld, terméssel és gazdasági felszereléssel, betegség miatt eladó. Tudakozódní lehet Fülöp Lajos kereskedőnél, Magyar-pécskán. 3206

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi április 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.13

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délben 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Motors vonat reggel 7.03
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:

Motors vonat délután 1.16
Személy vonat este 7.48

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.00
Motors vonat délután 2.15

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt 10.00
Motors vonat este 8.48

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat este 6.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.36

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:

Motors vonat reggel 8.37
Motors vonat este 6.20

Kétegyházaról Mezőhegyesre indul:

Motors vonat reggel 5.43
Motors vonat délután 3.43

Ujszentannáról Kétegyházára ind.:

Motors vonat reggel 9.25
Motors vonat este 8.09

Kétegyházaról Ujszentannára ind.:

Motors vonat reggel 5.23
Motors vonat délután 3.01

Borossebesről Menyházára indul:

Motors vonat este (július 1-től augusztus 31-ig) 6.35
Vegyesvonat délelőtt 10.25

Menyházáról Borossebesre indul:

Vegyesvonat délután 2.39
Motorsvonat reggel (július 1-től augusztus 31-ig) 5.12